

UOHSX00HDOYM

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

Spisová značka: ÚOHS-S0419/2019/TS
Číslo jednací: ÚOHS-11911/2023/461

Brno 27. 3. 2023

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS a zahájeném z moci úřední dne 26. 11. 2019 podle § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve spojení s § 46 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 7 odst. 1 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů a § 21 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, jehož účastníky jsou:

společnost **MAKRO Cash & Carry ČR s.r.o.**, se sídlem Jeremiášova 1249/7, Stodůlky, 155 00 Praha 5, IČO 26450691

a

společnost **METRO International AG**, se sídlem Neuhofstrasse 4, 6341 Baar, Switzerland, Identifikační číslo CHE-106.918.894,

obě právně zastoupené advokátní kanceláří Nedelka Kubáč advokáti s. r. o., se sídlem Olivova 2096/4, 110 00 Praha 1, IČO 01894501, vydává v souladu s § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů toto:

ROZHODNUTÍ:

I.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS **přijímá** dle § 6 odst. 2 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů, níže uvedené **závazky** navržené dle § 6 odst. 3 téhož zákona účastníky řízení, společnostmi **MAKRO Cash & Carry ČR s.r.o.**, se sídlem Jeremiášova 1249/7, Stodůlky, 155 00 Praha 5, IČO 26450691, a **METRO International AG**, se sídlem Neuhofstrasse 4, 6341 Baar, Switzerland, Identifikační číslo CHE-106.918.894 (dále jen „účastníci řízení“ nebo „společnost MAKRO“ nebo „společnost MIAG“) k odstranění závadného stavu, a ukládá jejich splnění:

1. Společnost MAKRO a společnost MIAG se zavazují, že **ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu zajistí nastavení systému centrálního placení** tak, aby platební avízo o úhradě faktur za dodávky zboží společnosti MAKRO bylo všem dodavatelům, na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023, zasíláno společností MIAG nejpozději jeden den před připsáním úhrady na účet dodavatele. Platební avízo bude obsahovat veškeré potřebné informace dokládající platbu a bude všem dodavatelům společnosti MAKRO, na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023, zasíláno zdarma.
2. Společnost MIAG se zavazuje, že **ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu zajistí, aby platební avízo** o úhradě faktur za dodávky zboží společnosti MAKRO **bylo** všem dodavatelům, na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023, **zasíláno** nejpozději jeden den před připsáním úhrady na účet dodavatele zdarma.
3. Společnost MAKRO se zavazuje **předložit svým dodavatelům**, na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023, **ve lhůtě do 60 dnů** ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu, **návrh dodatku** k [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], případně dohodě nazvané [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], nebo jiné obdobné smlouvě, mající následující obsah:

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

4. Společnost MAKRO se zavazuje **předkládat** svým **novým dodavatelům**, na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023, **ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu k uzavření návrh rámcové smlouvy** týkající se dodávek těchto dodavatelů společnosti Makro, který bude obsahovat následující text:

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

5. Společnost MAKRO se zavazuje, že ve lhůtě **do 30 dnů** ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu **písemně informuje své dodavatele**, na jejichž dodávky potravin se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023, o obsahu všech bodů výroku rozhodnutí Úřadu.
6. Společnost MIAG se zavazuje, že ve lhůtě **do 30 dnů** ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu **písemně informuje dodavatele společnosti MIAG**, na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023, a s nimiž má uzavřenu smlouvu o poskytování svých služeb, že mohou ve lhůtě **do 60 dnů** ode dne obdržení dopisu s touto informací **smlouvu o službách společnosti MIAG písemně vypovědět**, přičemž smlouva v takovém případě pozbyde účinnost ve lhůtě **30 dnů** ode dne, kdy společnost MIAG obdrží od dodavatele informaci, že dodavatel chce tuto smlouvu ukončit, a to bez následků pro obchodní vztah dodavatelů se společností MAKRO.
7. Společnost MAKRO se zavazuje, že ve lhůtě **do 90 dnů** ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu **předloží Úřadu části platných interních předpisů nebo jiných administrativních opatření**, ze kterých bude zřejmé, že zavedla do své obchodní praxe zásady a kontrolní mechanismy, jejichž pomocí se během procesu uzavírání smluv s dodavatelem potravin a při dodávkách potravin zabrání možnému porušení zákona o významné tržní síle v platném znění.

II.

Účastníkům řízení se podle § 6 odst. 2, věta druhá, zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů, k zajištění kontroly splnění závazků uvedených ve výroku I. tohoto rozhodnutí ukládá povinnost předložit Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže:

1. **do 50 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí vzorový (standardizovaný) text, kterým společnost MAKRO písemně informovala dodavatele potravin podle výroku I. bod 3 a 4 tohoto rozhodnutí a potvrzení nebo jiný dokument, ze kterého bude vyplývat, že tato informace byla odeslána všem dodavatelům potravin společnosti MAKRO,
2. **do 15 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí ke schválení text informačního dopisu prostřednictvím kterého bude společnost MAKRO informovat všechny své dodavatele podle výroku I. bod. 5,
3. **do 50 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí vzorový text informačního dopisu, kterým společnost MIAG písemně informovala dodavatele podle výroku I. bod 6, spolu s potvrzením či jiným dokumentem, ze kterého bude vyplývat, že tento informační dopis byl odeslán všem dodavatelům společnosti MAKRO, na jejich dodávky potravin se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023, a s nimiž má společnost MIAG uzavřenu smlouvu o poskytování svých služeb.

4. **do 15 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí ke schválení text informačního dopisu, prostřednictvím kterého bude společnost MIAG informovat všechny své dodavatele podle výroku I. bod. 6.
5. **do 90 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí k zajištění kontroly závazků uvedených v bodech 2. a 3. výroku I. tohoto rozhodnutí, potvrzení nebo jiný dokument, ze kterého bude vyplývat splnění těchto povinností.

III.

Správní řízení sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS vedené s účastníky řízení ve věci možného porušení § 4 odst. 1, odst. 2 písm. a), i) zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů, **se** podle § 6 odst. 2 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů, **zastavuje**.

ODŮVODNĚNÍ:

I. Zahájení a průběh správního řízení

1. Řízení o přestupku bylo zahájeno na základě informací získaných v rámci předběžného šetření, při kterém Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) vycházel z podnětu Potravinářské komory České republiky. Ta ve svém podání upozorňovala na jednání společnosti MAKRO, která měla údajně vyvíjet tlak na své dodavatele za účelem zpoplatněné spolupráce se společností MIAG. Na základě tohoto podnětu zahájil Úřad v druhé polovině roku 2017 předběžné šetření, ve kterém zkoumal existenci nekalých obchodních praktik, ke kterým docházelo po účinnosti novely zákona o významné tržní síle č. 50/2016 Sb. (dále jen „**zákon o významné tržní síle**“).
2. Výsledkem předběžného šetření bylo dne 26. 11. 2019 zahájení správního řízení. Jednání účastníků řízení kvalifikoval Úřad v Oznámení o zahájení řízení o přestupku jako možné porušení § 8 odst. 1 písm. a) zákona o významné tržní síle, ve spojení s § 4 odst. 1, 2 písm. a), e), i) shodného zákona, podle něhož se odběratel, který má významnou tržní sílu, dopustí přestupku tím, že sjednává nebo uplatňuje smluvní podmínky, které vytvářejí výraznou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran [písm. a)], a/nebo tím, že sjednává nebo uplatňuje platby nebo jiné protiplnění za přijetí potravin do prodeje [písm. e)], a/nebo v diskriminování dodavatele spočívajícím ve sjednání nebo uplatnění rozdílných smluvních podmínek pro nákup nebo prodej služeb s nákupem nebo prodejem potravin souvisejících při srovnatelném plnění, bez spravedlivého důvodu [písm. i)] u vyjmenovaných dodavatelů.
3. Podle Oznámení o zahájení řízení o přestupku se měli účastníci řízení dopustit následujícího jednání:

„Jako nákupní aliance v souvislosti s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje nebo poskytováním služeb s tím souvisejících, na trhu potravin na území České republiky v období od 6. 3. 2016 doposud, sjednávali a uplatňovali smluvní podmínky v neprospěch dodavatelů a to tak, že společnost MAKRO Cash & Carry ČR s.r.o. podmiňovala vzájemnou spolupráci se svými dodavateli sjednáním, příp. udržením v platnosti rámcové smlouvy o poskytování služeb centrálního zúčtování se společností MIAG C. V., přičemž pro řádné využívání služeb specifikovaných v rámcové smlouvě museli dodavatelé uzavřít smlouvu se spol. MIAG C. V., jejíž jednostranné smluvní podmínky nebyly odpovídajícím způsobem kompenzovány ve prospěch níže uvedených dodavatelů,

a dále

jako nákupní aliance v souvislosti s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje nebo poskytováním služeb s tím souvisejících, na trhu potravin na území České republiky v období od 6. 3. 2016 doposud, sjednávali a uplatňovali smlouvy, na základě, kterých za shodně vymezené sjednané služby související s centrálním zúčtováním, společnost MIAG C. V. získávala bez ospravedlnitelného důvodu odlišné peněžní plnění v podobě procentuální sazby z obrátu těchto dodavatelů:

1. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
2. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
3. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
4. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
5. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
6. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
7. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
8. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
9. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
10. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
11. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
12. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
13. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
14. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
15. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
16. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
17. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
18. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
19. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
20. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
21. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
22. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
23. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

24. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
25. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
26. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
27. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
28. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
29. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
30. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
31. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
32. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
33. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
34. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
35. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
36. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
37. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
38. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
39. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
40. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
41. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
42. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
43. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
44. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
45. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
46. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
47. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
48. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
49. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
50. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]

4. Na základě shromážděných podkladů a provedeného dokazování dospěl Úřad k závěru, že se účastníci řízení dopustili porušení zákazu zneužití významné tržní síly, a proto dne 10. 6. 2021 vydal rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-18857/2021/461/DDa (dále též „**rozhodnutí I. stupně**“ nebo „**prvostupňové rozhodnutí**“). Ve výroku I. tohoto rozhodnutí Úřad deklaroval, že se účastníci řízení společnosti MAKRO a MIAG dopustily v období od 1. 10. 2016 do 24. 2. 2020 jako nákupní aliance přestupku podle § 8 odst. 1 písm. a), ve spojení s § 4 odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona o významné tržní síle a ve výroku II. tohoto prvostupňového rozhodnutí se v období od 1. 10. 2016 do 24. 2. 2020 jako nákupní aliance dopustily přestupku dle § 8 odst. 1 písm. a), ve spojení s § 4 odst. 1, odst. 2 písm. i) zákona o významné tržní síle. Ve výroku III. tohoto rozhodnutí uložil Úřad za přestupky popsané ve výrocích I. a II. účastníkům řízení společnosti MAKRO pokutu v úhrnné výši 83.123.000 Kč a společnosti MIAG za přestupky popsané ve výrocích I. a II. pokutu v úhrnné výši 316.000 Kč. Dále Úřad uložil účastníkům řízení podle ustanovení § 6a zákona o významné tržní síle opatření k nápravě (výroky V., VI. a VII.); vedle toho uložil účastníkům řízení

rovněž povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 3.500 Kč (výrok VIII. prvostupňového rozhodnutí).

5. Proti výrokům I. až VIII. rozhodnutí I. stupně podali účastníci řízení dne 28. 6. 2021 rozklad. Druhostupňový orgán přezkoumal napadené rozhodnutí v plném rozsahu a rozhodnutím sp. zn. ÚOHS-R0103/2021/TS, ze dne 29. 12. 2021, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil Úřadu k novému projednání (dále jen „**rozhodnutí II. stupně**“, nebo „**druhostupňové rozhodnutí**“).
6. Předseda Úřadu ve svém rozhodnutí akcentoval následující problematické okruhy, k jejichž odstranění orgán I. stupně zavázal.
 - V první řadě se jednalo o nesprávné datum zahájení správního řízení. Rozhodným datem, kdy nejpozději mohlo dojít k ukončení posuzovaného deliktního jednání, měl být den 26. 11. 2019, kdy bylo Oznámení o zahájení řízení o přestupku doručeno prvnímu účastníku správního řízení. V návaznosti na změnu vymezení skutku tak zavázal orgán I. stupně k novému vyhodnocení příznivosti právní úpravy.
 - Dále uvedl, že v rámci navazujícího správního řízení se bude muset Úřad opětovně zabývat existencí nákupní aliance, ale i samotného pojetí skutků a jejich právní kvalifikací. V rámci toho Úřadu připomněl i další možnosti ukončení řízení, a to např. přijetí závazků v souladu s § 6 zákona o významné tržní síle a zastavení správního řízení anebo vydání sankčního rozhodnutí a stanovení nové pokuty.
 - Předseda Úřadu neměl žádné připomínky ke skutkovým zjištěním a popsanému jednání účastníků řízení týkajícího se výroku I. rozhodnutí orgánu I. stupně, nicméně vyslovil pochybnosti o příležitosti právní kvalifikace na jednání účastníků řízení.
 - V případě výroku II. prvostupňového rozhodnutí předseda ÚOHS orgánu I. stupně uložil, aby se nad rámec již zjištěného zabýval naplněním znaku „srovnatelné plnění“ jakožto zákonného znaku skutkové podstaty diskriminace podle § 4 odst. 2 písm. i) zákona o významné tržní síle.
 - Předseda Úřadu naopak neshledal žádné vady či nesprávnosti v následujících bodech napadeného rozhodnutí orgánu I. stupně: eurokonformní výklad zákona v kontextu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. 4. 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci (dále též „**Směrnice**“); vymezení trhu a postavení účastníků řízení na něm; podstatnou část argumentace k naplnění pojmu nákupní aliance.
7. V navazujícím správním řízení Úřad odstranil vytýkané vady procesního charakteru, opravil datum zahájení správního řízení a v souvislosti s tím i vymezení skutků. Opravil také příslušnou část rozhodnutí týkající se aplikace právních předpisů a příznivosti právní úpravy. Argumentaci vztahující se k výkladu zákona o významné tržní síle v kontextu Směrnice, pasáže popisující trh a postavení účastníků na něm a působnost zákona o významné tržní síle naopak Úřad zkrátil, neboť původní argumentace Úřadu byla rozhodnutím předsedy potvrzena. S ohledem na procesní vývoj celé kauzy směřující k přijetí závazků orgán I. stupně rovněž upravil část

rozhodnutí týkající se skutku I. a II. a právního hodnocení tak, aby byla stručná a výstižná s tím, že v podrobnostech odkázal na detailní rozbor některých institutů v napadeném rozhodnutí ze dne 10. 6. 2021.

II. Aplikace právních předpisů

8. Při vyhodnocení, která znění hmotněprávních a procesních předpisů, jsou rozhodná v tomto správním řízení, vycházel Úřad z toho, že vytýkaná jednání účastníků řízení považuje za trvajících přestupky, které jsou časově omezeny obdobím od 1. 10. 2016 do 26. 11. 2019, tedy zahájením správního řízení. Tyto časové údaje jsou proto rozhodující pro aplikaci příslušného znění právní úpravy.
9. V okamžiku zahájení správního řízení s více účastníky řízení pro porušení zákona o významné tržní síle, Úřad aplikoval ustanovení § 22b odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o ochraně hospodářské soutěže**“), podle kterého je společné řízení zahájeno doručením prvnímu účastníku řízení. Předmětné správní řízení bylo tedy zahájeno dne 26. 11. 2019 doručením oznámení prvnímu účastníku řízení, tedy společnosti MAKRO. Ve stejném okamžiku došlo i k přetržení trvání možných trvajících přestupků.

Hmotněprávní normy

10. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „**zákon o odpovědnosti za přestupky**“), se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku, přičemž podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Dále podle § 2 odst. 3 téhož zákona platí, že: *„jestliže se zákon změní během páchaní přestupku, použije se zákon, který je účinný při dokončení jednání, kterým je přestupek spáchán“*.¹ Proto se u posuzovaného jednání použije hmotněprávní úprava zákona o přestupcích a zákona o významné tržní síle, která byla účinná v době ukončení vytýkaného jednání, ledaže by pozdější úprava byla pro účastníka řízení příznivější.
11. K rozhodnému okamžiku, tj. ke dni 26. 11. 2019, byl zákon o významné tržní síle účinný ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb. a 183/2017 Sb. Dále byl s účinností k 27. 5. 2020 tento zákon změněn nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/16, publikovaným ve Sbírce zákonů pod č. 254/2020 Sb. Od 1. 2. 2022 byl zákon o významné tržní síle dále novelizován zákonem č. 417/2021 Sb. a zákonem č. 261/2021 Sb. S účinností od 1. 1. 2023 byl zákonem č. 359/2022 Sb. zákon o významné tržní síle novelizován pod novým názvem „zákon o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách při prodeji zemědělských a potravinářských produktů“ (dále jen „**nový zákon o významné tržní síle**“).

¹ Pokud by došlo k úplnému odstranění závadného stavu, pak se použije § 2 odst. 4 písm. c) téhož zákona, podle něhož „(j)jestliže se zákon změní během páchaní trvajících přestupků, použije se zákon účinný v době, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu“.

12. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/16, který nabyl účinnosti dnem 27. 5. 2020, představuje hmotněprávní změnu, v podobě zrušení části ustanovení § 3a zákona o významné tržní síle. Tato změna se týkala výše peněžních plnění dodavatele, která nesměla překročit 3 % z ročních vzájemných tržeb dodavatele s odběratelem. Nikterak se tedy příznivě nedotýká jednání účastníků řízení vytykaného v tomto rozhodnutí.
13. Další změna zákona o významné tržní síle nastala s účinností od 1. 2. 2022 zákonem č. 261/2021 Sb., na základě, kterého došlo k některým změnám zákonů souvisejících s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci. Touto změnou došlo ke zrušení § 7a zákona o významné tržní síle, ve kterém bylo upraveno využívání údajů z informačních systémů veřejné správy. Nejednalo se o hmotněprávní ustanovení s vlivem na posouzení správně právní odpovědnosti účastníků řízení.
14. Zákon o významné tržní síle byl s účinností od 1. 2. 2022 dále změněn prostřednictvím zákona č. 417/2021 Sb., kterým byl v § 9 zakotven princip, podle kterého pokračuje-li obvinění v jednání, pro které je s ním zahájeno řízení o pokračujícím, trvajícím nebo hromadném přestupku i po zahájení správního řízení, považuje se toto jednání až do sdělení výhrad za jeden skutek. Další novely tohoto zákona byly provedeny zákonem č. 104/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákone č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, které nabyly účinnosti dne 1. 7. 2017, tj. přede dnem 26. 11. 2019. Tyto novely ale ve vztahu k jednání účastníků řízení, nepřinesly žádné příznivější změny.
15. Poslední legislativní novela zákona o významné tržní síle byla provedena zákonem č. 359/2022 Sb., který transponoval směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. 4. 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci do českého právního řádu. V této souvislosti je třeba uvést, že dne 17. dubna 2019 byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. 4. 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci (dále jen „**Směrnice**“), jejímž primárním účelem bylo přijetí minimálního unijního standardu ochrany proti nekalým obchodním praktikám mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci. Protože k transpozici této Směrnice došlo až novelou zákona o významné tržní síle účinnou dnem 1. 1. 2023, bylo třeba, aby Úřad v probíhajícím správním řízení zohlednil záměr a účel Směrnice a zákon o významné tržní síle účinný do 31. 12. 2022 vykládal tzv. eurokonformně, tj. v souladu s cílem, který Směrnice sleduje. V důsledku eurokonformního výkladu byl proto v tomto správním řízení aplikován odlišný koncept tržní síly; prakticky Úřad porovnával obraty účastníků řízení s obraty dodavatelů společnosti MAKRO a poměřoval tzv. vzájemnou vyjednávací sílu.
16. S ohledem na vyhodnocení příznivosti nové právní úpravy Úřad konstatuje, že hlavní hmotně právní princip nové právní regulace, kterým je relativní pojetí významné tržní síly, již v průběhu správního řízení použil. Protože správní řízení ve věci bude zastaveno, považuje Úřad za nadbytečné zabývat se vyhodnocováním dalších ustanovení novely zákona o významné tržní síle. Při řešení hmotněprávních otázek proto Úřad vycházel ze zákona o významné tržní síle ve znění novel účinných ke dni 26. 11. 2019, tj. ve znění zákona č. 50/2016 Sb., č. 104/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a nálezu ÚS 30/16.

17. Zákon o odpovědnosti za přestupky byl ke dni 26. 11. 2019 účinný ve znění zákona č. 173/2018 Sb. a zákona č. 285/2018 Sb. Od té doby byl zákon pozměněn prostřednictvím derogačních nálezů Ústavního soudu (nález sp. zn. Pl. ÚS 4/20, publikován ve Sbírce zákonů pod č. 325/2020 Sb., účinnost od 22. 7. 2020; nález sp. zn. Pl. ÚS 15/19, publikován ve Sbírce zákonů pod č. 54/2020 Sb., účinnost od 26. 2. 2020) a zákonem č. 261/2021 Sb. (účinný od 1. 2. 2022), zákonem č. 277/2019 Sb. (účinný od 1. 1. 2023) a zákonem č. 417/2021 Sb. (účinný od 1. 2. 2022). Oba uvedené derogační nálezy Ústavního soudu se týkají zrušení odst. 2, který byl obsažen v § 112 zákona o odpovědnosti za přestupky. Toto ustanovení v obecné rovině suspendovalo použitelnost lhůt pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt nebo pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo za jiný správní delikt. Zákon o významné tržní síle ale v § 9a obsahuje speciální ustanovení upravující promlčecí dobu, její stavení a přerušení (speciální jak k původnímu zákonu č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tak vůči zákonu o odpovědnosti za přestupky), kterých se oba derogační nálezy nijak nedotkly, proto se uvedené změny v tomto správním řízení nepoužijí. Zákonem č. 261/2021 Sb., byl zrušen § 109 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve kterém bylo upraveno využívání údajů z informačních systémů veřejné správy. Nejednalo se proto o hmotněprávní změnu. Zákonem č. 277/2019 Sb. byl do § 104 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky doplněno, že amnestie prezidenta republiky udělená ve věci přestupku nabývá účinnosti vedle dne vyhlášení ve Sbírce zákonů také dnem vyhlášení ve Sbírce mezinárodních smluv. Toto ustanovení vzhledem ke svému obsahu nelze považovat za hmotněprávní úpravu, která by byla pro účastníky řízení v posuzované věci příznivější. Zákonem č. 417/2021 Sb. došlo ke změnám týkajícím se i hmotněprávních ustanovení, která ale nejsou pro toto správní řízení relevantní a nemohou tudíž znamenat pro účastníky řízení v projednávané věci příznivější postavení. S ohledem na výše uvedené se k řešení otázek hmotného práva použije zákon o odpovědnosti za přestupky ve znění zákona č. 173/2018 Sb. a zákona č. 285/2018.

Procesně právní normy

18. Z pohledu procesně právní úpravy se k řízení o přestupku vedle zákona o odpovědnosti za přestupky a zákona o významné tržní síle použije též zákon o ochraně hospodářské soutěže a subsidiárně zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“). V případě procesního práva platí obecná zásada, podle které nové procesní právo (jeho změny) platí ode dne nabytí účinnosti nové právní úpravy i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti s tím, že právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti, zůstávají zachovány, pokud přechodná ustanovení nestanoví něco jiného.²
19. Poslední novela zákona o významné tržní síle provedená zákonem č. 359/2022 Sb. obsahuje přechodné ustanovení, podle kterého se řízení zahájená podle zákona o významné tržní síle, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti novely tohoto zákona dokončí a práva a povinnosti

² Viz usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 2. 2006, sp. zn. II ÚS 512/05, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2004, sp. zn. 21 Cdo 1556/2004 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, sp. zn. 1 Azs 55/2006.

s nimi související se posoudí podle předchozí právní úpravy. Úřad proto v procesních otázkách postupoval podle zákona o významné tržní síle účinného do dne 31. 12. 2022.

20. Pokud jde o zákon o odpovědnosti za přestupky, zákon o ochraně hospodářské soutěže a správní řád, ty Úřad aplikoval v jejich aktuálních zněních.
21. Ustanovení správního řádu o nákladech řízení (§ 79) dále rozvíjí vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška byla naposledy novelizována vyhláškou č. 112/2017 Sb., s účinností od 1. 7. 2017. Pro účely stanovení výše náhrady nákladů řízení se použije aktuálně účinné znění této vyhlášky.

III. Vymezení trhu a postavení účastníka řízení na trhu

22. Úřad se v průběhu správního řízení zabýval vymezením trhu, na němž mohlo dojít k výše uvedeným porušením zákona o významné tržní síle a postavením obviněných společností na tomto trhu v době protiprávního jednání, které je jim kladeno za vinu.
23. Při vymezování trhu byl Úřad vázán zákonem o významné tržní síle ve znění účinném ke dni 26. 11. 2019, který v § 1 písm. a) stanovil, že „upravuje způsob posuzování a zamezení zneužití významné tržní síly v souvislosti s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje na území České republiky, nebo službami s tímto nákupem nebo prodejem potravin souvisejícími.“ Tímto ustanovením byla dána věcná a geografická stránka trhu, na kterém mohlo dojít ke zneužití významné tržní síly.
24. Věcný trh podle zákona o významné tržní síle představoval trh nákupu široké palety potravin za účelem jejich dalšího prodeje, popř. trh nákupu a poskytování služeb souvisejících s tímto nákupem nebo prodejem potravin. Zákon v § 2 písm. d) definoval potraviny; pojímal je přitom jako jeden celek (srov. § 1 až 3 zákona o významné tržní síle a dále celé označení zákona o významné tržní síle) a odmítal tak další diferenciaci trhu na dílčí subtrhy jednotlivých druhů potravin.
25. Pokud jde o geografickou stránku trhu, zákon o významné tržní síle jej v § 1 odst. 1 písm. a) vymezoval územím České republiky.
26. Na základě uvedených kritérií tedy Úřad vymezil trh nákupu potravin za účelem dalšího prodeje v České republice.
27. V období, kdy podle Úřadu mohlo docházet k protiprávnímu jednání obviněných společností, se na poptávkové straně trhu nacházela početná množina odběratelů, z nichž však jen několik málo disponovalo schopností vynutit si bez spravedlivého důvodu výhodu vůči dodavatelům. Tato schopnost primárně vyplývala z pozice tzv. *gatekeepera* čili strážce brány (přeneseně lze tento pojem překládat jako významný distribuční kanál). Gatekeeper rozhodoval o tom, které zboží

od dodavatelů projde až k finálním zákazníkům, a které již nikoliv.³ Poptávková strana trhu byla v době vytýkaného jednání účastníků řízení poměrně silně koncentrována, bylo lze identifikovat 11 silných odběratelů, kteří splňovali zákonné obrátové kritérium pro významnou tržní sílu. Tyto odběratele s významnou tržní silou doplňovaly další subjekty působící na trhu nákupu potravin, přičemž celá řada z nich dosahovala prodejních obrátů nad 2. mld. Kč. Účastník řízení společnost MAKRO přitom do této skupiny silných odběratelů náležel.⁴ Podle výpočtů a odhadu Úřadu mělo v roce 2018 11 největších odběratelů potravin za účelem jejich dalšího prodeje dohromady tržní podíl okolo 90 %.⁵

28. Nabídková strana trhu byla naopak koncentrována řádově méně. Tento závěr Úřad dovozoval pohledem na šíři věcného trhu, kdy sice někteří dodavatelé se všeobecně známými značkami byli ve svých dílčích odvětvích (pivo, sladkosti, mléčné produkty apod.) z hlediska tržního podílu relativně silní, někteří mohli zaujímat i dominantní postavení, nicméně na souhrnném trhu nákupu potravin se jejich vysoký tržní podíl v podstatě rozplýval. Možnost uplatnit vůči účastníkům řízení na trhu náležitou vyvažující sílu (*countervailing power*) se protojevila u převážné většiny subjektů jako značně limitovaná.⁶
29. Lze tak uzavřít, že na poptávkové straně trhu vzhledem k její vysoké koncentraci přestávala fungovat automatická tržní omezení, čímž si některé subjekty na této straně trhu mohly dovolit jednat bez ohledu na své obchodní partnery; tímto jednáním jejich tržní pozice nebyla zásadně ohrožena.

Postavení účastníků řízení na příslušném trhu

30. Základní vodítko pro určení, jestli má ten či onen odběratel potravin na trhu významnou tržní sílu, a tedy i zvláštní odpovědnost ve vztahu ke svým dodavatelům, podával zákon o významné tržní síle v § 3, v němž definoval významnou tržní sílu jakožto takové postavení odběratele, v jehož důsledku si odběratel může vynutit bez spravedlivého důvodu výhodu vůči dodavatelům v souvislosti s nákupem potravin, nebo přijímáním nebo poskytováním služeb s nákupem nebo prodejem potravin souvisejících. Současně zákon obsahoval vyvratitelnou domněnku existence významné tržní síly, která byla doplněna o demonstrativní výčet kritérií, jejichž prostřednictvím bylo možné danou domněnku vyvrátit.

³ Blíže k pojmu DOBSON, P. W. a CHAKRABORTY, R. 2008. Buyer Power in the U. K. Groceries Market. Antitrust Bulletin 53, 2, 333–368.

⁴ Společnost MAKRO zaujímá v této skupině [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].

⁵ Úřad vychází z analýzy podkladů uveřejněných společností ATOZ Marketing Services, spol. s r.o., za použití dat od spol.: GfK Czech, s.r.o.: „Top 30 ČESKÉHO OBCHODU“. V uvedených podkladech je sice do prodejních obrátů zahrnuto veškeré rychloobrátkové zboží, a nejedná se tudíž pouze o potraviny, nicméně situace na trhu je velmi přesně znázorněna. Dle uvedené analýzy dosahuje uvedených 11 subjektů, které splňují zákonné obrátové kritérium významné tržní síly souhrnný prodejní obrát cca. 370 mld. Kč. Dostupné z: <https://www.zboziaprodej.cz/top30/>.

⁶ Vyvažující síla, tedy vyjednávací síla, se může koncentrovat zejména u těch dodavatelů, kteří mají kromě své významné tržní pozice v dílčím odvětví k dispozici tzv. must-stock item, tedy všeobecně známé zboží, které si řetězec jednoduše nemůže dovolit neprodávat. Podrobněji DOBSON, P. W. a CHAKRABORTY, R. 2008. Buyer Power in the U. K. Groceries Market. Antitrust Bulletin 53, 2, s. 333–368.

31. Vyvratitelná domněnka existence významné tržní síly se odvíjela od obratu dosaženého za prodej potravin a služeb s tím souvisejících. Podle § 3 odst. 4 zákona o významné tržní síle se tato domněnka zakládala překročením hranice obratu 5 mld. Kč za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky za poslední ukončené účetní období 12 měsíců.⁷ V případě nákupní aliance, podle ustanovení § 3 odst. 4 písm. c) zákona o významné tržní síle, se vyvratitelná domněnka vztahovala na všechny její členy, u kterých jejich společný obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky přesahoval 5 mld. Kč za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců.
32. Účastník řízení společnost MAKRO, dosáhla dle dostupných zdrojů Úřadu⁸ v účetním období od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017 obratu za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území ČR ve výši [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], za účetní období od 1. 10. 2017 do 30. 9. 2018 obratu za prodej potravin a služeb s tím souvisejících ve výši [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. V účetním období od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2019 deklarovala společnost MAKRO s odkazem na veřejně přístupné zdroje Ministerstva spravedlnosti České republiky⁹ čistý obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících ve výši [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. Tyto finanční údaje znamenaly, že obrat za prodej potravin a související služby společnosti MAKRO překračoval hranici, kterou stanovil zákon o významné tržní síle pro existenci vyvratitelné domněnky existence významné tržní síly v okamžiku zahájení správního řízení, a to přibližně pětkrát.
33. Druhým účastníkem tohoto řízení je společnost MIAG, která je trvale usídlena na území Švýcarské konfederace. V souvislosti s žádostí Úřadu doložila tato společnost čisté obraty za prodej služeb dodavatelům společnosti MAKRO na území České republiky. V období od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017 dosáhla čistého obratu [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], v období od 1. 10. 2017 do 30. 9. 2018 čistého obratu ve výši [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] a v období od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2019 čistého obratu ve výši [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]¹⁰.
34. Úřad dále s ohledem na eurokonformní výklad zkoumal, v jakém obratovém pásmu dle Směrnice se oba účastníci řízení nacházejí. Společnost MAKRO Cash & Carry ČR s.r.o., dosáhla v roce 2019 čistého obratu [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], který se rovná [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. Svým obratem proto několikanásobně překračuje hranici 350 mil. EUR. Společnost MIAG doložila za stejné období obrat ve výši [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. V nadnárodním měřítku lze uvést, že obě společnosti MAKRO i MIAG jsou propojeny s podnikem METRO AG, se sídlem Düsseldorf, Německo, která dosáhla v roce 2019/2020 obratu ve výši [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].

⁷ Vyvratitelná domněnka existence významné tržní síly ovšem působí oboustranně. Zvláštní odpovědností podle zákona o významné tržní síle tak může oplývat i odběratel, který nedosáhl stanovené hranice obratu, avšak po zhodnocení dodatečných kritérií existence významné tržní síly dle § 3 odst. 2 zákona o významné tržní síle vyšlo na základě shromážděných podkladů najevo, že tento odběratel je dostatečně silný na to, aby byl schopen vynutit si vůči dodavatelům potravin nespravedlivou výhodu.

⁸ Rozhodnutí ve věci sp.zn.ÚOHS-S0356/2018/TS.

⁹ Dostupné z: <https://www.justice.cz>.

¹⁰ Úřad zvolil přepočítání měny podle průměrného kurzu za sledované období dle platného sazebníku ČNB v kurzu 1 EUR – 26,47 Kč.

35. Podle výše uvedených finančních údajů společnosti MIAG lze usoudit, že tato společnost (podle účinné právní úpravy) nepřekračuje na základě svých prodejů služeb dodavatelům společnosti MAKRO na území České republiky zákonnou hranici 5 mld. Kč a nesplňovala tak v okamžiku zahájení správního řízení důležité obrátové kritérium pro stanovení existence domněnky významné tržní síly. Tak by tomu bylo v případě hodnocení jejího individuálního jednání. V probíhajícím přestupkovém řízení posuzuje Úřad spolupráci obou obviněných společností jako jednání členů nákupní aliance, na které se vztahuje ustanovení § 3 odst. 4 písm. c) zákona o významné tržní síle. V tomto případě se tak vyvratitelná domněnka vymezená zákonem o významné tržní síle vztahuje na všechny členy nákupní aliance, u kterých jejich společný obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky přesáhnul 5 mld. Kč za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců. Pro posouzení obrátové domněnky nákupní aliance se tedy obraty dosažené za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky sčítají. Pokud by poslední účetní období v délce 12 měsíců nebyla pro všechny členy nákupní aliance stejná, vycházel by Úřad z posledních účetních období v délce 12 měsíců vztahených ke každému členu nákupní aliance zvlášť.
36. Obě obviněné společnosti předložily Úřadu svoje finanční obraty dosažené za stejná období a z tohoto důvodu došlo za účelem stanovení obrátového kritéria k jejich součtu, kdy za období od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017 dosáhly společného obratu za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky ve výši [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...], za účetní období od 1. 10. 2017 do 30. 9. 2018 obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky ve výši [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...]. Z těchto finančních údajů tak vyplývá, že obrat za prodej potravin a související služby této nákupní aliance na území ČR překračuje hranici, kterou v okamžiku zahájení správního řízení stanovil zákon o významné tržní síle pro existenci vyvratitelné domněnky existence významné tržní síly, a to přibližně více než pětkrát.
37. Úřad dále neshledal žádné další významné okolnosti, které by závěr o domněnce významné tržní síly definované překročením obrátového kritéria mohl u obviněných společností vyvrátit. Na základě shora uvedeného má Úřad za prokázané, že obviněné společnosti, jakožto nákupní aliance, disponují významnou tržní silou ve smyslu § 3 odst. 4 písm. c) zákona o významné tržní síle ve znění účinném 26. 11. 2019 a z uvedeného důvodu nepovažoval dále za nutné zabývat se dalšími okolnostmi uvedenými v § 3 odst. 2 zákona o významné tržní síle.

IV. Nákupní aliance

38. Úřad ve správním řízení vymezil jednání účastníků řízení jako součinnost právnických osob v rámci téže skupiny, které vzájemně spolupracují za účelem získání určitých výhod plynoucích pro ně z uplatnění služeb centrálního zúčtování. V souvislosti s tímto chováním by bylo možné označit jednání účastníků řízení jako charakteristickou spolupráci členů nákupní aliance.
39. Poměrně podrobné zdůvodnění toho, proč by se mělo jednat o nákupní alianci, provedl Úřad v rozhodnutí ze dne 10. 6. 2021, sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS. Tato právní argumentace orgánu prvního stupně byla do značné míry potvrzena v rozkladovém řízení. Jak je však uvedeno shora, druhý stupeň Úřadu postrádal bližší odůvodnění toho, proč je za odběratele ve smyslu § 2 písm. b) zákona o významné tržní síle považována společnost MIAG. Přestože správní řízení směřuje

z procesního hlediska k akceptaci navržených závazků a k zastavení, považuje orgán prvního stupně za vhodné svou argumentaci doplnit a podat komplexní zdůvodnění svého závěru o existenci nákupní aliance, i když (vzhledem k procesnímu stadiu) pouze v rovině potenciality.

40. Zákon o významné tržní síle ve znění účinném ke dni 26. 11. 2019 definoval nákupní alianci v ustanovení § 2 písm. c) následovně: „*Nákupní aliancí je uskupení odběratelů, vzniklé na základě smlouvy, jiného právního jednání nebo jiné právní skutečnosti, které provádí spolupráci mezi odběrateli v souvislosti s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje nebo přijímáním nebo poskytováním služeb s tím souvisejících, nebo bylo za účelem této spolupráce vytvořeno, nezávisle na tom, zda toto uskupení má nebo nemá právní osobnost*“.
41. Aby uskupení subjektů mohlo být nákupní aliancí, musí podle ustanovení § 2 písm. c) zákona o významné tržní síle splňovat následující znaky: I) členové uskupení musí být odběrateli ve smyslu zákona o významné tržní síle; II) uskupení vzniklo na základě smlouvy či jiného právního jednání nebo právní skutečnosti; III) musí existovat spolupráce mezi členy s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje nebo přijímáním nebo poskytováním služeb s tím souvisejících. Úřad se proto zabýval tím, zda spolupráce mezi oběma účastníky řízení naplňuje všechny tyto znaky.
42. K prvnímu znaku, že členové uskupení musí být odběrateli ve smyslu zákona o významné tržní síle, je rozhodující splnění definice odběratele obsažené v ustanovení § 2 písm. b). Podle tohoto ustanovení je odběratelem „*podnikatel nebo nákupní aliance podle písmene c), pokud nakupují potraviny za účelem jejich dalšího prodeje nebo přijímají nebo poskytují služby s nákupem potravin související; za odběratele se považuje také ten, kdo takový nákup nebo služby pro jiného odběratele zajišťuje na základě smlouvy příkazního typu*“.
43. Oba účastníci řízení jsou součástí skupiny, ve které je ovládající osobou jejich mateřská společnost METRO AG. Tato společnost je mateřskou společností skupiny METRO, se sídlem Metro-Strasse 1, 40235 Düsseldorf, Německo (dále jen „**METRO AG**“). Společnost je zapsána v obchodním rejstříku u Soudního dvora v Düsseldorfu pod značkou HRB 79055 METRO AG. Jedná se o potravinářskou společnost, která působí na velkoobchodním a distribučním trhu s potravinářskými výrobky. Dále nabízí své služby v oblasti přepravy, logistiky, reklamy, finančních a účetních služeb.
44. Z výpisu z obchodního rejstříku ke dni 18. 6. 2020 Úřad zjistil, že obviněná společnost MAKRO je součástí nadnárodní skupiny METRO Group, a to jedné z jejich divizí nazvané Cash & Carry. Ovládající osobou této společnosti je společnost METRO AG a společnost Metro Cash & Carry International Holding B. V. se sídlem 1114AL Amsterdam Dulvendrecht, De Flinesstraat 9, Nizozemské království. Hlavním předmětem podnikání účastníka řízení společnosti MAKRO je zejména velkoobchodní a maloobchodní prodej potravinářského a nepotravinářského zboží a s ním související aktivity. Společnost MAKRO tak zcela zjevně zákonnou definici odběratele podle § 2 písm. b) zákona o významné tržní síle naplňuje.
45. Druhou obviněnou společností je společnost METRO International AG, se sídlem Neuhofstrasse 4, 6341 Baar, Switzerland, identifikační číslo CHE-106.918.894 (dále také „společnost METRO

International AG“). Přestože správní řízení bylo zahájeno se společností MIAG C. V., Amsterdam NL, Branch Baar, se sídlem Neuuhofstrasse 4, 6341 Baar, Switzerland, identifikační číslo CHE-116.305.167, není pochyb o tom, že právní odpovědnost této společnosti přešla dnem 18. 2. 2020 na právního zástupce spol. METRO International AG. V podrobnostech lze rovněž odkázat na zdůvodnění v rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 6. 2021, sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS, které bylo v této části potvrzeno druhým stupněm Úřadu a (koneckonců) nebylo ani zpochybněno samotným účastníkem správního řízení. Ve stručnosti lze uvést, že informace o ukončení činnosti společnosti MIAG a zahájení činnosti společnosti METRO Úřad obdržel z několika zdrojů, a to od právního zástupce účastníka řízení, z webových stránek federálního statistického úřadu Ministerstva vnitra Švýcarské konfederace, i z výroční zprávy skupiny METRO. Skutečnost, že společnost METRO International AG je právním nástupcem společnosti MIAG nakonec sdělila i sama společnost METRO v dopise dodavatelům společnosti MAKRO. Pro účely tohoto rozhodnutí Úřad nadále v textu používá zkratku „**MIAG**“, přičemž tímto označením má Úřad na mysli druhého účastníka řízení společnost METRO International AG.

46. Pokud jde o splnění definice odběratele účastníkem řízení společností MIAG, zde je situace poněkud složitější. Společnost MIAG je akciovou společností založenou za účelem zaúčtování dodavatelských faktur, včetně převzetí ručení za pohledávky jiných společností, zejména skupiny METRO. Společnost MIAG může těmto společnostem poskytovat půjčky, jakož i záruky a smlouvy o zárukách oproti třetím stranám k půjčkám, které byly těmto společnostem třetími stranami poskytnuty, kupovat, inzerovat, zatěžovat, spravovat a prodávat nemovitosti a podílet se na jiných společnostech.
47. Z hlediska zákonné definice odběratele jsou rozhodné činnosti, které společnost MIAG na základě smluvních vztahů pro společnost MAKRO vykonává. Společnost MAKRO má se společností MIAG uzavřeno několik smluv. Jedná se především o [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*] [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]“ (dále jen „[...] *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]“). Dále jde o servisní smlouvu označenou jako „[...] *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]“ (dále jen „[...] *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]“).
48. Základ smluvního vztahu účastníků řízení tvoří [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]. Hlavním předmětem [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*] je stanovení rámce pro poskytování různých služeb mezi společnostmi MIAG a MAKRO. Specifika smlouvy o poskytování služeb, způsoby vyúčtování, platby a další ustanovení, jsou obsažena odděleně ve zvláštních dohodách, tzv. „[...] *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]“. Podstatné je, že na základě Rámcové dohody se společnost MIAG zavazuje poskytovat služby společnosti MAKRO, přičemž za účelem poskytování služeb využívá data a informace o společnosti MAKRO a jejích dodavatelích.
49. Podle Dohody o úrovni služeb [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*] zejména čl. [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*] se společnost MIAG zavazuje [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]. Veškeré služby poskytované společností MIAG jsou rámcově popsány v čl. [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*] dohody a rozlišeny na služby [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]. Následně čl. [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*]

[... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...] schematicky [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...]. Článek [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...] („[...] *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* [...]“) popisuje [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...]. Jedná se především o spolupráci spočívající v tom, že [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...]. Na základě této dohody je společnost MIAG oprávněna [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...]. Společnost MAKRO je (bez ohledu na ustanovení o zúčtování závazků dodavatelů) povinna [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...]. Platby za objednávky zboží se však řídí touto dohodou. Společnost MIAG naproti tomu jedná jako platební zástupce společnosti MAKRO („*paying agent*“), na společnost MIAG nepřechází odpovědnost za splnění závazků, společnost MIAG jedná na účet společnosti MAKRO.

50. Z uvedeného je zřejmé, že společnost MAKRO přenesla část své zákonné povinnosti, tedy platbu za zboží, na třetí osobu, společnost MIAG. Společnost MIAG jako platební zástupce je na základě smluv označených shora oprávněná provádět nejen platby za zboží dodané dodavateli společnosti MAKRO, ale rovněž vyrovnávat veškeré další závazky této společnosti vůči jejím dodavatelům, to vše skrze systém centrálního zúčtování (MIAG Settlement System).
51. Z hlediska požadavků zákona o významné tržní síle je podstatné, že mezi oběma účastníky řízení byla uzavřena smlouva, a to smlouva příkazního typu, na základě, které dochází k platbě za dodané zboží skrze prostředníka (společnost MIAG). Slovy soukromoprávní teorie se příkazní smlouvou zavazuje příkazník obstarat pro příkazce určitou záležitost. Příkazní smlouva umožňuje příkazci, aby určitou záležitost, kterou nechce nebo nemůže obstarávat sám, svěřil k obstarání příkazníkovi. V tomto případě tedy společnost MAKRO využívá know-how a letité zkušenosti společnosti MIAG jakožto servisní společnosti skupiny METRO k tomu, aby prostřednictvím svého zúčtovacího systému zabezpečila provedení plateb a vypořádání závazků jejích dodavatelů.
52. Na základě právě uvedeného se Úřad domnívá, že definice odběratele ve smyslu § 23 písm. b) zákona o významné tržní síle, stejně jako první znak nákupní aliance mohl být naplněn. Společnost MIAG vystupuje ve vztahu k dodavatelům společnosti MAKRO rovněž jako odběratel, neboť zprostředkovává část činnosti, kterou má podle zákona činit kupující, a to zaplatit za dodané zboží. Společnost MIAG tedy provádí část nákupu potravin pro jiného odběratele.
53. Orgán druhého stupně si ve svém rozhodnutí kladl otázku, zda lze služby poskytované společností MIAG označit za služby související s nákupem potravin pro jiného odběratele. Tato otázka by snad mohla být na místě, pokud by společnost MIAG poskytovala služby finančního charakteru, které jsou nějakým způsobem odděleny od nákupu potravin pro obchodní řetězec. Jestliže však společnost MIAG provádí prostřednictvím svého zúčtovacího systému platby za dodávky zboží, případně vypořádává jiné závazky vzniklé mezi dodavatelem a společností MAKRO, pak lze stěží tvrdit, že v takovém případě chybí „*provázanost se stranou poptávky*“. Společnost MIAG splněním příkazu zaplatit za dodané zboží dodavateli společnosti MAKRO plní část závazku plynoucího z kupní smlouvy, který by jinak (bez existence příslušných smluvních ujednání) musela vůči svým dodavatelům splnit společnost MAKRO.

54. Pokud jde o zbývající dva znaky nákupní aliance, ty byly orgánem druhého stupně aprobovány. S ohledem na procesní stádium a vývoj správního řízení tedy Úřad v podrobnostech odkazuje na své rozhodnutí ze dne 10. 6. 2021, sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS. Ve stručnosti doplňuje, že domnělá nákupní aliance vznikla na základě několika smluvních dokumentů, o kterých již bylo pojednáno shora.
55. Na základě výše uvedených dohod poskytuje společnost MIAG společnosti MAKRO služby centrálního zúčtování, které spočívají v realizaci zabezpečených úhrad dodávek zboží jednotlivým dodavatelům společnosti MAKRO. Dále společnost MIAG poskytuje společnosti MAKRO elektronický a zabezpečený přístup k dokumentaci prokazující provedení zúčtování ve strukturované formě. Za poskytované služby hradí společnost MAKRO společnosti MIAG smluvně sjednanou odměnu. Podstatou této spolupráce je, že společnost MIAG zajišťuje pro společnost MAKRO určitý druh služeb spojený s hlavním předmětem podnikání společnosti MAKRO (tj. nákup a prodej potravin) a společnost MAKRO tak může více zacílit svou činnost na to, co sama považuje za klíčové při svých podnikatelských aktivitách.
56. Obě společnosti se dále dohodly, že při poskytování zúčtovacích služeb společnost MIAG zpracovává údaje a informace týkající se společnosti MAKRO a jejich dodavatelů. Společnost MIAG zabezpečuje pro společnost MAKRO [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. Prostřednictvím své domovské stránky, e-mailu nebo EDI poskytuje společnost MIAG dodavatelům společnosti MAKRO podrobné informace o provedených platbách. Kromě uvedeného provozuje MIAG servisní centrum pro dodavatele společnosti MAKRO, které zpracovává otázky a problémy týkající se plateb. Fungování celého zúčtovacího systému by se samozřejmě neobešlo bez součinnosti společnosti MAKRO, přičemž povinnost [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. Tato spolupráce spočívá mj. v tom, že společnost MAKRO předává [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. a [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. Podstatné rovněž je, že společnost MIAG na základě spolupráce se společností MAKRO [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] Ze spolupráce se [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]
57. Konečně výše uvedené smlouvy obsahují ustanovení o smluvní odměně. Společnost MAKRO se zavazuje [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] tzv. „[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...“ [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] ve smlouvě [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]; [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] společnosti MIAG [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. Dále se společnost MAKRO zavazuje bezodkladně [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. Za poskytnuté služby uhradila společnost MAKRO společnosti MIAG smluvně sjednanou odměnu, což účastníci řízení doložili fakturami za období březen 2016–prosinec 2018.
58. Podstatou spolupráce účastníků řízení jakožto členů nákupní aliance je, že společnost MIAG zajišťuje pro společnost MAKRO služby centrálního zúčtování, které společnosti MAKRO

usnadňují její podnikatelskou činnost. Proto je v zájmu obou společností, aby centrální zúčtování společnosti MIAG využíval co nejširší okruh jejich dodavatelů. Tyto okolnosti stvrdila ve své odpovědi také společnost MAKRO, která uvedla: „[... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ* ...]“.

59. Cílem vzájemné spolupráce těchto společností je tedy využívat centrální zúčtování u všech dodavatelů tak, aby na straně společnosti MAKRO mohlo dojít k co „*nejefektivnějšímu hospodaření, včetně úspory v oblasti časových a administrativních procesů*“. Společnosti MIAG pak přináší zapojení jednotlivých dodavatelů do tohoto systému centrálního zúčtování peněžní odměnu ve formě procentuální srážky z dodavatelských faktur. Úřad má tedy za to, že obě obviněné společnosti mohly jednat ve vzájemné spolupráci jako nákupní aliance, a to za účelem dosažení vlastního prospěchu.
60. Spolupráce obou společností pak zcela konkrétně vyplývá ze způsobu, jakým jsou dodavatelé společnosti MAKRO informováni o centrálním zúčtování a spolupráci se společností MIAG. K této skutečnosti se vyjádřily obě společnosti při ústním jednání, kdy uvedly, že postup uzavírání Rámcové smlouvy o dodávkách potravin do obchodního řetězce je u všech dodavatelů shodný. Dodavatel je při sjednávání Rámcové smlouvy se společností MAKRO ústně upozorněn nákupčím, že proplácení faktur je realizováno prostřednictvím společnosti MIAG a příslušné pokyny obdrží přímo od této společnosti. Za tímto účelem neuzavírá společnost MAKRO se svými dodavateli žádnou smlouvu, neboť tento proces běží zcela automaticky od okamžiku podpisu Rámcové smlouvy. Jakmile tedy dojde k registraci do systému dodavatelů společnosti MAKRO a společnost MIAG obdrží údaje o dodavateli, zašle příslušnému dodavateli popis obsahu vzájemné spolupráce a návrh smlouvy.
61. Lze tedy shrnout, že účastníci řízení mohou naplňovat všechny znaky nákupní aliance, tak jak jsou uvedeny v ustanovení § 2 písm. c) zákona o významné tržní síle: I) členové uskupení musí být odběrateli ve smyslu zákona o významné tržní síle; II) uskupení vzniklo na základě smlouvy či jiného právního jednání nebo právní skutečnosti; III) existuje spolupráce mezi členy aliance související s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje nebo přijímáním nebo poskytováním služeb. Společnost MIAG je z pohledu zákona o významné tržní síle odběratelem, vztah mezi účastníky řízení je založen na základě písemných smluv a společnosti MIAG a MAKRO společně v rámci nákupu potravin spolu spolupracují. Lapidárně řečeno – MAKRO sjednává a MIAG vyplácí. Společně by tak mohly tvořit nákupní alianci ve smyslu ustanovením § 2 písm. c) zákona o významné tržní síle.

V. Sjednávání a uplatňování smluvních podmínek, které vytvářejí výraznou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran (skutek I.)

62. Základní podezření Úřadu, od kterého se odvíjelo dokazování, spočívalo v tom, že společnosti MAKRO a MIAG sjednávaly a uplatňovaly smluvní podmínky v neprospěch dodavatelů tím způsobem, že společnost MAKRO podmiňovala vzájemnou spolupráci se svými dodavateli sjednáním, příp. udržením v platnosti rámcové smlouvy o poskytování služeb centrálního zúčtování se společností MIAG. Pro řádné využívání služeb museli dodavatelé uzavřít smlouvu

se společností MIAG, jejíž jednostranné smluvní podmínky nebyly odpovídajícím způsobem kompenzovány ve prospěch dodavatelů.

63. Obecně lze ke spolupráci v oblasti fakturace a účetních služeb mezi společnostmi MIAG a MAKRO uvést, že v České republice započala v roce 1998. Původně administraci plateb prováděla samostatně společnost MAKRO. Ze správního spisu je zřejmé, že dodavatelé byli do systému centrálního zúčtování zapojováni postupně od roku 1998 a stejně tak navazovali spolupráci se společností MIAG postupně již před šetřeným obdobím.
64. V období od 1. 10. 2016 do 24. 2. 2020 (dále jen „**šetřené období**“) byla administrace plateb za dodané zboží prováděna skrze tzv. centrální zúčtování provozované společností MIAG u všech dodavatelů společnosti MAKRO (viz č. I. 21–26). Společností MIAG byly dále dodavatelům na základě dvoustranných smluv poskytovány další služby účetního charakteru.
65. Základním smluvním dokumentem uzavřeným mezi společností MAKRO a jejími dodavateli je [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*], příp. [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*] (dále jen „**Rámcová smlouva**“) včetně příloh a dodatků. Úřadem zajištěné rámcové smlouvy jsou různého stáří s ohledem na to, jak dlouhé období jednotliví dodavatelé dodávají své zboží do maloobchodní sítě společnosti MAKRO. Zajištěné rámcové smlouvy se rovněž odlišují svým rozsahem, společnost MAKRO ve své smluvní praxi totiž využívá dva druhy rámcových smluv (obsáhlejší a stručnější verzi), a to podle úrovně smluvního vztahu a typu dodavatele. Příslušná ustanovení týkající se plateb za dodané zboží jsou v rámcové smlouvě obsažena a mají standardní obsah, nicméně informace o centrálním zúčtování v Rámcové smlouvě obsažena není.
66. Vzhledem k absenci smluvního ujednání o centrálním zúčtování a zapojení dodavatelů do něj Úřad dále zjišťoval, jakým způsobem se dodavatelé o centrálním zúčtování dozvědí a jak, případně zda vůbec jsou informováni o tom, že centrální zúčtování provozuje pro společnost MAKRO společnost MIAG. Úřad zjistil dokument nazvaný „*Všeobecné podmínky fakturace*“, který však nemá charakter dvoustranné smlouvy, ale jedná se o interní informační dokument (brožuru) o tom, jakým způsobem jsou prováděny platby dodavatelům, jaké jsou povinné náležitosti daňových dokladů, vzory těchto dokladů apod. Na straně 5 této brožury je uvedeno, že „[...] *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*], [...] *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*], [...] *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*].“ Další informace o centrálním zúčtování či o službách společnosti MIAG v této brožuře uvedeny nejsou. Společnost MAKRO v této souvislosti uvedla, že se jedná o interní dokument, který není běžně přikládán k Rámcové smlouvě.
67. Účastníci řízení k otázce, jakým způsobem jsou dodavatelé informováni o systému centrálního zúčtování, uvedli, že dodavatelé jsou informováni [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*], a to příslušným nákupčím při sjednávání Rámcové smlouvy. Od roku 2016 je s novými dodavateli nejprve uzavírána Rámcová smlouva se společností MAKRO, přičemž dodavatel je příslušným nákupčím

informován o tom, že platby jsou realizovány skrze centrální zúčtování, které zajišťuje společnost MIAG. Poté, co je nový dodavatel registrován do systému, obdrží od společnosti MIAG email, ve kterém je mu popsána služba poskytovaná společností MIAG a dodavateli je touto cestou zaslán návrh na uzavření smlouvy se společností MIAG. Text e-mailu s návrhem smluvní spolupráce zasílaný společností MIAG zní takto: „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].“

68. Společnost MAKRO Úřadu dále sdělila, že „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.
69. Úřad se dále zaměřil na smluvní vztah mezi společností MIAG a dodavateli společnosti MAKRO. Zajistil [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], příp. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] (dále jen „**Rámcová smlouva MIAG**“ nebo „**Smlouva o službách MIAG**“). Obdobně jako u Rámcové smlouvy MAKRO se jedná o dva různé typy rámcové smlouvy různého stáří v závislosti na délce smluvního vztahu. Texty obou smluv jsou téměř totožné, přičemž drobné nuance v textu nejsou z pohledu šetřeného jednání podstatné. Rámcová smlouva MIAG má u všech dodavatelů shodný obsah, z žádného podkladu neplyne, že by se smluvní podmínky lišily a že by různí dodavatelé měli sjednat různý rozsah dílčích služeb. Rozsah služeb poskytovaných společností MIAG je definován v bodech 2.1–5.1 Rámcové smlouvy MIAG, kde je uvedeno:

(2.1) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].“

(2.2) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].“

(2.3) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].“

(2.4) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].“

(2.5) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].“

(2.6) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.

(2.7) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.

(2.8) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.

(3) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.

(4) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.

(5.1) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.

70. Z doposud předestřených důkazů tedy plyne, že administrace plateb za dodané zboží je realizována skrze centrální zúčtování. Rámcová smlouva se společností MAKRO však neobsahuje v textu žádné bližší ustanovení o využívání, podobě nebo obsahu centrálního zúčtování provozovaného společností MIAG. V Rámcové smlouvě MAKRO je pouze konstatována povinnost obchodního řetězce uhradit kupní cenu. Dodavatelé tedy nemají žádnou písemnou informaci o tom, co je systém centrálního zúčtování, jaké má parametry či co je jeho obsahem. Informace o systému centrálního zúčtování provozovaném třetím subjektem není obsažena ani v Příloze č. 1 Rámcové smlouvy MAKRO. Velmi stručná informace o tom, že platby za dodané zboží provádí švýcarská společnost MIAG, je obsažena pouze v brožuře nazvané Všeobecné podmínky fakturace, ovšem tento dokument není standardně přikládán k Rámcové smlouvě se společností MAKRO.
71. O centrálním zúčtování jsou podle tvrzení účastníků řízení dodavatelé informováni [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] příslušným nákupčím společnosti MAKRO, vzhledem k chybějícímu písemnému zachycení popisu centrálního zúčtování lze však těžko usoudit, zda vůbec, příp. o jak podrobnou informaci se jedná. Na základě dalších zjištění je zřejmé, že dodavatelé jsou po uzavření

Rámcové smlouvy MAKRO zaregistrování do systému centrálního zúčtování a následně s časovým odstupem jsou kontaktováni společností MIAG. Prvotní kontakt se společností MIAG probíhá většinou prostřednictvím elektronické pošty a dodavatelé jsou tímto způsobem informováni o službách společnosti MIAG, jsou jim zaslány návrhy smlouvy (Rámcové smlouvy MIAG neboli [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]) a zpravidla navazuje uzavření smlouvy se společností MIAG.

72. Jak je uvedeno shora, prostřednictvím centrálního zúčtování provozovaného společností MIAG pro společnost MAKRO jsou administrovány veškeré platby v šetřeném období. Rozdíl mezi využíváním základní platformy centrálního zúčtování, tedy bez Rámcové smlouvy MIAG, a využíváním placené služby na základě uzavřené Rámcové smlouvy MIAG, je podle zjištění Úřadu v úrovni a rozsahu poskytovaných služeb. Jinými slovy centrální zúčtování realizované společností MIAG funguje jako jakási základní platforma pro administraci plateb, další služby jsou poskytovány na základě Rámcové smlouvy uzavřené se společností MIAG.
73. Úřad dále k systému centrálního zúčtování zjišťoval, zda samotní dodavatelé mají vědomost o tom, jaké funkcionality základní platforma centrálního zúčtování obsahuje. Podle sdělení společnosti MAKRO totiž základní bezplatná platforma centrálního zúčtování obsahuje následující služby: „[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] (1) [...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ (2) [...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] (3) [...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] (4) [...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] (5) [...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].“
74. Úřad oslovil vzorek 116 dodavatelů ze všech kategorií – malé, střední, velké podniky, přičemž mezi oslovenými byli jak dodavatelé, kteří využívají základní neplacenou platformu centrálního zúčtování, tak dodavatelé, kteří využívají placenou službu na základě uzavřené Rámcové smlouvy MIAG. Ze všech 116 oslovených dodavatelů Úřad oslovil 95 s jednotnou sadou dotazů, zbývajících 21 dodavatelů obdrželo odlišné dotazy vztahující se k ověření některých tvrzení účastníků řízení.
75. Z odpovědí dodavatelů Úřad zjistil, že u základní platformy centrálního zúčtování (tedy bez uzavřené Rámcové smlouvy MIAG) mají dodavatelé jednak omezený přístup k identifikačním údajům o platbě a dále omezený servis řešení problémů s platbami (dle sdělení dodavatelů se mělo jednat o např. chybějící variabilní symbol či jiné údaje potřebné k identifikaci platby, opožděně zasílaná avíza apod.). Takové nastavení systému dodavatelům způsobuje informační

deficit a navyšuje jejich náklady. Podrobnější odpovědi jednotlivých dodavatelů jsou obsahem správního spisu a jsou rovněž obsahem rozhodnutí orgánu I. stupně ze dne 10. 6. 2021.

76. Úřad tato skutková zjištění konfrontoval s dokumenty předloženými účastníky řízení, konkrétně s přílohou [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], jejímiž smluvními stranami jsou pouze účastníci řízení. Dodavatelé o následně citovaných ustanoveních nejsou informováni. V příloze [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].

77. Podle textu přílohy probíhá tok plateb v rámci centrálního zúčtování takto:

78 „[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ [...].“

„[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ [...].“

„[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ [...].“

„[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ [...].“

„[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ [...].“

„[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ [...].“

79. Na základě doposud popsaných skutečností Úřad dospěl k závěru, že dodavatelé se mohli nacházet v informační nouzi o tom, jakým způsobem funguje systém centrálního zúčtování ve své základní podobě (tj. bez placené služby sjednané na základě Rámcové smlouvy MIAG). Parametry či obsah centrálního zúčtování nebyl popsán v žádném smluvním dokumentu uzavíraném mezi nimi a společnostmi MAKRO či MIAG. Přestože dodavatelé uzavřeli Rámcovou smlouvu o službách MIAG se společností MIAG, ani v této smlouvě nebyly uvedeny základní parametry bezplatné platformy centrálního zúčtování. Jak systém centrálního zúčtování skutečně funguje, zjišťovali dodavatelé až v praxi, a to většinou v období od uzavření Rámcové smlouvy MAKRO a Rámcové smlouvy MIAG. Zásadní je však zjištění Úřadu, že využívání základní platformy centrálního zúčtování mohlo být bez placené nadstavby v podobě uzavření Rámcové smlouvy MIAG sice možné, ale pro dodavatele zřejmě zatěžující a komplikované. Aby dodavatelé získali možnost včasného spárování došlé platby s platebními údaji (prostřednictvím včas zaslání avíza), museli uzavřít Rámcovou smlouvu MIAG o placených službách společnosti MIAG.
80. V dodavatelsko-odběratelských vztazích jsou běžně využívány účetní a podnikové informační systémy, které umožňují rychlejší a efektivnější výměnu dat s obchodními partnery, a to zejména v oblasti administrace plateb za dodávky potravin. Proto se Úřad ve správním řízení obrátil na poskytovatele těchto účetních systémů s žádostí o sdělení, zda a za jakých podmínek umožňují účetní systémy¹¹ zpětné zpracování účetních dat. V případě dodavatelů společnosti MAKRO se rovněž jednalo o zjištění, zda příslušné informační systémy umožňují automaticky zpracovat platební avízo, které nebylo dodavateli doručeno současně s připsáním peněžních prostředků na jejich bankovní účet. Z doručených odpovědí vyplynulo, že informační podnikové a účetní systémy zpětné zpracování účetních dat nepodporují. Dodavatel tak musí příslušná data do účetního systému vkládat manuálně. Tato skutečnost se týká i zpracování platebního avíza poskytovaného společností MAKRO a MIAG. Aby tyto účetní systémy mohly plně využít svých funkcionalit, je nutné, aby avízo o příchozí platbě bylo doručeno dodavateli minimálně jeden den před uskutečněním platby, včetně příslušných identifikačních údajů. Základní platforma centrálního zúčtování společnosti MAKRO tedy neumožňuje dodavatelům využít podnikové účetní systémy, a to v důsledku pozdního poskytování účetních dat (avíz) a nekompletnosti identifikačních údajů spojených s příchozí platbou za dodávky potravin. Dodavatelům, kteří neměli sjednanou smlouvu o službách MIAG, tak mohly vznikat dodatečné náklady.
81. Prakticky tedy podle zjištění Úřadu mohlo docházet k tomu, že platby za dodávky zboží byly dodavatelům zasílány na účet souhrnnou platbou bez řádné identifikace pohledávky, na kterou je placeno. Avízo umožňující identifikaci těchto souhrnných plateb bylo bez placené služby MIAG zasíláno až se 14denním zpožděním. Tato modifikace mohla v běžném obchodním styku způsobit komplikaci v podobě zvýšených nároků a nákladů na straně dodavatele na administrativu související s identifikací došlé platby. O tom, že je právě popsaný průběh plateb prostřednictvím centrálního zúčtování ze strany účastníků řízení takto nastaven záměrně, může svědčit shora citovaný text [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] uzavřený právě jen mezi účastníky řízení. Jednáním účastníků řízení

¹¹ Jedná se o systémy: [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].

mohla dodavatelům vznikat technická omezení, která bylo možné odstranit pouze uzavřením Rámcové smlouvy MIAG o placené službě.

82. Dodavatelé tak v důsledku jednání účastníků řízení mohli být směřováni, resp. uvedeným deficitem nepřímo nuceni k uzavření zpoplatněného balíčku služeb, který je obsahem Rámcové smlouvy MIAG. Základní platforma systému centrálního zúčtování mohla být nastavena tak, aby její komfortní využívání bylo svázáno s placenou službou. V praxi tak mohlo docházet k záměrnému řetězení smluv, a to Rámcové smlouvy MAKRO a Rámcové smlouvy MIAG, přičemž dodavatelé tímto způsobem mohli být nuceni odebírat placenou službu.
83. Pro úplnost se Úřad zabýval také tím, co je obsahem placené služby poskytované na základě Rámcové smlouvy MIAG společností MIAG. Dodavatelů se Úřad konkrétně ptal, jaké dílčí služby jsou jimi v rámci balíčku služeb využívány a zda dodavatelé službu, příp. její dílčí položky vnímají jako benefit. Společnost MIAG sjednávala balíček dílčích účetních služeb (viz shora) se všemi dodavateli jednotně, tedy se stejným obsahem a rozsahem služeb. Ze smluv zajištěných ve správním řízení nevyplývalo, že by byl s dodavateli sjednáván rozdílný obsah a rozsah služeb, a ani účastníci řízení toto nedoložili.
84. Úřad na základě shromážděných podkladů dospěl k závěru, že účetní služby poskytované na základě Rámcové smlouvy MIAG tvoří balíček dílčích služeb, ze kterého nelze vyjmout a užívat jen některou službu. Právě zakomponování či vtělení služby spočívající ve včasné zaslání avíza (tj. před uskutečněním souhrnné platby za dodané zboží a služby) do tohoto balíčku služeb může podle názoru Úřadu činit nabídku této placené služby nepostradatelnou pro usnadnění běžných administrativních činností dodavatele při administraci plateb za zboží. S ohledem na vyjádření dodavatelů tedy není placená služba společnosti MIAG ani tak atraktivní, jako spíše nutná k tomu, aby běžný dodavatel jednoduše spároval došlé platby s účetními doklady, aby tedy mohl plnohodnotně centrální zúčtování využívat. Úřad proto dospěl k podezření, že mezi účastníky řízení docházelo k vázání uzavření jedné rámcové smlouvy na druhou. Dodavatel sice mohl uzavřít pouze Rámcovou smlouvu se společností MAKRO, na jejím základě však mohl využívat pouze základní platformu centrálního zúčtování, která mu ale neumožňovala plně využívat účetní podnikový systém a příslušné informace musel do svého informačního systému vkládat manuálně. Pro standardní administraci plateb obdržených od odběratele tak musel uzavřít Rámcovou smlouvu se společností MIAG. Možnost spárování obdržených plateb s platebními údaji či získávání včasného avíza o provedených platbách před uskutečněním souhrnné platby bylo podmíněno odebíráním celého balíčku služeb a odváděním platby společnosti MIAG.
85. Zjištění Úřadu vztahující se k jednáním o obsahu či možnosti ukončení smluvního vztahu se společností MIAG pak může dokreslovat domnělou výraznou nerovnováhu, ve které se dodavatelé vůči účastníkům řízení mohli nacházet. V důsledku technických omezení vytvořených nastavením systému centrálního zúčtování a nutnosti využívání placené služby MIAG mohlo docházet k omezení smluvní volnosti dodavatelů. Protože dodavatelé nemohli ovlivnit obsah této smlouvy a svobodně se rozhodnout, zda balíček služeb poskytovaný společností MIAG vůbec chtějí využívat či ne.

86. Z hlediska ekonomie smluvního vztahu je zájmem každého podnikatele mít za dodané zboží řádně a včas zaplacené. V šetřené věci sice docházelo k včasným platbám za zboží, ale dodavatelům již pravděpodobně nebyly včas poskytovány informace nutné k řádnému spárování plateb s pohledávkami (avíza s platebními údaji). Tato technická „drobnost“ však běžnému dodavateli mohla způsobit nejen komplikace, ale především mu mohla navýšit administrativní náklady nutné ke zjištění, k jaké faktuře za dodané zboží se došla platba vztahuje. O důležitosti včasného zasílání avíz svědčily odpovědi dodavatelů obsažené ve správním spise. Ze spisového materiálu je zřejmé, že dodavatelé z balíčku dílčích služeb, které jsou jim společností MIAG poskytovány, využívají především avíza o platbě. Ze sdělení dodavatelů však také vyplynulo, že poskytování avíz je při spolupráci s jinými obchodními řetězci či obchodními partnery zcela běžné a bez vynakládání dodatečných nákladů. Zpoplatněním běžného administrativního úkonu tak jednáním účastníků řízení mohlo docházet k přenášení nákladů spojených s podnikatelskou činností účastníků řízení na dodavatele. Zbývá dodat, že shora popsaným jednáním mohlo docházet k tomu, že dodavatelé společnosti MAKRO byli v podstatě nuceni uzavírat smlouvu s jinou společností patřící do stejné skupiny a odebírat od ní placené služby, které nejsou v běžném obchodním styku nijak zpoplatňovány (tato praktika z pohledu soutěžní terminologie nápadně připomíná praktiku vázání). Z pohledu Úřadu se tedy mohlo jednat o zneužití významné tržní síly účastníků řízení.
87. Pokud jde o výčet dodavatelů, kteří mohli být jednáním účastníků řízení poškozeni, ten je obsažen v přehledové tabulce pod č. j. ÚOHS-37213/2022/461, která je součástí správního spisu. Úřad zde musel zohlednit existenci Směrnice a vyložit národní úpravu eurokonformně tak, že se zabýval zjišťováním výše obrátu u celého portfolia dodavatelů společnosti MAKRO. Svá zjištění o podnicích, nebo propojených podnicích, jejichž roční obrat se v roce 2019 nacházel ve stejném pásmu jako u účastníků řízení, resp. toto pásmo 350 mil. EUR překročil, shrnul Úřad do shora zmíněné přehledové tabulky. U ostatních dodavatelů společnosti MAKRO Úřad konstatoval, že se jedná o podniky, jejichž roční obrat (2019) nepřesáhl obrátovou hranici 350 mil. EUR. Jmenovitý seznam dodavatelů, vůči nimž se účastníci řízení mohli dopustit zneužití významné tržní síly, obsahuje správní spis, přičemž v tomto seznamu je uveden přesný počet dodavatelů za kalendářní roky 2017–2019.

Právní hodnocení

88. Na základě právě shrnutých zjištění Úřad v jednání účastníků řízení spatřoval možné naplnění nekalé obchodní praktiky spočívající ve sjednávání nebo uplatňování smluvních podmínek, které vytvářejí výraznou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran podle § 4 odst. 2 písm. a) zákona o významné tržní síle účinného do 31. 12. 2022.
89. Úřad při hodnocení skutkových zjištění vycházel z následujících teoretických premis. Autonomie vůle je základním hodnotovým východiskem soukromého práva, přičemž smluvní svoboda představuje centrální pojem smluvního práva a vyjadřuje prostor možností autonomní úpravy smluvního vztahu. Myšlenka smluvní svobody vychází z představy, že samy smluvní strany nejlépe znají své potřeby, které příslušným právním jednáním chtějí uspokojit, stejně tak okolnosti, za nichž smlouvu uzavírají a své zájmy mohou hájit způsobem, který uznají za vhodný.

90. Institut smluvní volnosti není jen kategorií soukromého práva, ale na ústavní úrovni ji dovodil i Ústavní soud z obecné svobody jednání člověka (čl. 2 odst. 3 Listiny, čl. 2 odst. 4 Ústavy).¹² Smluvní svoboda je základním předpokladem pro rozvoj ekonomické aktivity jednotlivců, poskytuje stranám možnost se svobodně rozhodnout o tom, jakým způsobem budou realizovat smluvní vztahy. Smluvní svoboda je charakteristická tím, že se smluvní strana na základě svobodné vůle rozhoduje, zda bude právně jednat, s kým, do kdy, v jaké formě a s jakým obsahem. V důsledku vzniklé tržní nerovnováhy dochází mezi účastníky smluvního vztahu ke vzniku asymetrie, která se promítá do nastavení práva povinností smluvních stran.
91. Zákon o významné tržní síle zakazuje, aby subjekty disponující významnou tržní silou zneužívaly vzniklé nerovnováhy ke sjednávání nebo uplatňování smluvních podmínek způsobujících výraznou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran.
92. V odběratelsko-dodavatelských vztazích je třeba vnímat jistá specifika, která jsou dána významnou vyjednávací pozicí jedné ze smluvních stran (v kontextu zákona o významné tržní síle se jedná o odběratele s významnou tržní silou) a velkým množstvím dodavatelů, coby druhé smluvní strany, se kterými je třeba vyjednat co nejefektivněji smluvní podmínky dodávek zboží. Nelze se divit, že podoba takovéto kontraktace se svou povahou blíží tzv. adhezním smlouvám využívaným především v sektoru bankovních služeb či dodávek energií. Proces kontraktace mezi odběratelem a dodavatelem potravinového zboží je rovněž ovládán potřebou standardizace smluv, rychlostí a bezpečností jejich uzavírání, harmonizací vnitřních procesů odběratele, ale i nedostatečnou kompenzací postavení druhé smluvní strany.
93. V podmínkách zákona o významné tržní síle je v popředí zájmu Úřadu zjištění, zda přes specifický způsob kontraktace determinovaný zvláštním postavením účastníků řízení na trhu a objektivně vzniklým nerovným postavením smluvních stran, nedochází ke zneužívání této nerovnosti, případně zda je vzniklá nerovnost dále kompenzována, např. jinými smluvními ujednáními. Je na místě zabývat se také tím, zda způsob kontraktace ovlivněný velkým množstvím smluvních partnerů, se kterými odběratel vstupuje do smluvního vztahu, a obsah smluvních ustanovení, umožňuje zachovat smluvní svobodu a volnost dodavatelů.
94. Podle zjištění Úřadu uzavíral účastník řízení MAKRO s dodavatelem při navázání spolupráce Rámcovou dodavatelskou smlouvu, případně dohodu nazvanou Dodavatelský systém METRO Rámcová smlouva o dodávkách. Dodavatelé byli po uzavření Rámcové smlouvy MAKRO zaregistrováni do systému centrálního zúčtování a následně s časovým odstupem kontaktováni účastníkem řízení MIAG. První kontakt s účastníkem řízení MIAG probíhal většinou prostřednictvím elektronické pošty a dodavatelé byli tímto způsobem informováni o službách účastníka řízení MIAG a byly jim zaslány návrhy Rámcové smlouvy MIAG. V tuto chvíli měli dodavatelé účastníka řízení MAKRO dvě možnosti. Buď uzavřít Rámcovou smlouvu MIAG a za poplatek z každé úhrady se stát tzv. „preferovaným dodavatelem v rámci skupiny METRO“, nebo smlouvu neuzavřít a využívat pouze základní služby centrálního zúčtování.

¹² Nález ÚS ze dne 20. 11. 2002, sp. zn. I. ÚS 512/02, ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. I. ÚS 546/03, ze dne 5. 10. 2005, sp. zn. II. Ús 691/04, atd.

V každém případě, pokud se společnost stala dodavatelem účastníka řízení MAKRO, automaticky začala využívat služeb účastníka řízení MIAG, ať už o to stála nebo ne.

95. V rámci základní služby centrálního zúčtování měli dodavatelé podle odpovědi účastníka řízení MAKRO k dispozici bezplatně určitý objem služeb. Pokud dodavatelé uzavřeli Rámcovou smlouvu MIAG, byly jim poskytnuty ze strany účastníka řízení MIAG další služby. Dodavatelé, kteří měli uzavřenu Rámcovou smlouvu MIAG, měli k dispozici více služeb než dodavatelé s neplacenou verzí. Podle odpovědí dodavatelů, které Úřad shromáždil ve správním spise, však šlo hlavně o jednu službu z dlouhého výčtu služeb placené verze centrálního zúčtování, kvůli které byli dodavatelé motivováni Rámcovou smlouvu MIAG uzavřít, a to zasílání platebního avíza před provedením platby. Identifikaci plateb vnímala většina dotázaných dodavatelů jako hlavní důvod, proč má podle jejich názoru smysl Rámcovou smlouvu MIAG uzavřít, jinak žádnou výhodu v dalších poskytovaných službách nenacházeli, ačkoli při uzavření Rámcové smlouvy MIAG museli zaplatit za celý „balík“ služeb, z nichž skutečně upotřebili jen jednu.
96. Jako nejzásadnější rozdíl ve službách poskytovaných dodavatelům účastníka řízení MAKRO se podle skutkových zjištění jeví okamžik, kdy byli dodavatelé schopni identifikovat platby jim zasláné účastníkem řízení MIAG (tedy „spárovat“ příchozí platbu se svými zaslánými fakturami). V případě, že měli dodavatelé uzavřenu Rámcovou smlouvu MIAG, identifikaci platby mohli provést okamžitě, neboť jim účastník řízení MIAG zaslal tzv. platební avízo, které obsahuje seznam proplácených faktur, den před odesláním platby. Účetní podnikový systém byl tedy schopen takovou platbu rozpoznat a automaticky přiřadit „spárovat“ s platbou. Zatímco dodavatelům bez uzavřené Rámcové smlouvy MIAG bylo avízo zasláno s odstupem času, v řádu několika dní a dodavatelé museli platbu do svého podnikového účetního systému zadat manuálně. Že o této skutečnosti účastník řízení MAKRO prokazatelně věděl a byl s ní srozuměn, resp. ji s účastníkem řízení MIAG sám vyjednal, dokládají vzájemná smluvní ujednání mezi účastníky řízení, [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].¹³
97. Z výše uvedeného vyplývá, že účastníci řízení měli mezi sebou dohodu, že řádnou identifikaci platby obdrží včas pouze dodavatelé s uzavřenou Rámcovou smlouvou MIAG. Jak však již bylo výše popsáno, všichni dodavatelé museli vstoupit do systému centrálního zúčtování, který provozoval účastník řízení MIAG, pokud chtěli být dodavateli účastníka řízení MAKRO a dostat za dodání zboží zaplacené. Jestliže odmítli podepsat Rámcovou smlouvu MIAG, obdrželi sice platbu včas, avšak platební avízo s identifikací platby obdrželi s výrazným zpožděním, což jim zcela prokazatelně zkomplikovalo vlastní účetnictví a přineslo větší administrativní zátěž, neboť podnikové účetní systémy dodatečné zaúčtování avíza neumožňují a dodavatelé tak nemohli ihned přiřadit platbu k vystaveným fakturám (které účastník řízení MIAG proplácel hromadně). Pokud dodavatelé Rámcovou smlouvu MIAG uzavřenu měli (z odpovědí mnoha dodavatelů vyplynulo, že uzavření smlouvy s účastníkem řízení MIAG bylo z jejich pohledu podmínkou pro spolupráci s účastníkem řízení MAKRO), obdrželi platební avízo ihned, avšak museli za to účastníku řízení MIAG odvádět procentuální podíl z každé zaplacené částky, který činil cca [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].

¹³ Viz [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], č. l. 865 a násl. Správního spisu.

98. Účastníci řízení tedy vědomě vytvořili pro dodavatele diskomfort v tom smyslu, že je automaticky zařadili do systému, který jim v základní verzi poskytoval opožděná účetní data (avíza). Podnikové účetní systémy dodavatelů nemohly tato data zpětně zpracovat a dodavatelé je proto museli vkládat do těchto systémů manuálně, čímž jim vznikali dodatečné administrativní náklady. Aby se dodavatelé dostali k pro ně uživatelsky přívětivějším službám, museli z každé takové platby odvést poplatek účastníku řízení MIAG. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že je v zájmu odběratele, aby dodavatel věděl, na kterou fakturu je placeno. Jinak by totiž dodavatel mohl zaplacení faktury po odběrateli vymáhat v domnění, že odběratel platil fakturu jinou. Součástí řádného plnění v závazkovém vztahu je identifikace hrazené pohledávky. Z praktického hlediska je zcela nedůvodné platební avíza dodavatelů zdržovat, neboť pokud účastník řízení MIAG posílá určitou částku dodavatelům, musí již v tento moment vědět, na základě kterých faktur tak činí. Identifikační údaje faktur dodavatelů má účastník řízení MIAG celou dobu k dispozici a nic mu nebrání je spolu s platbou zaslat smluvní protistraně. Tento úkon nelze chápat jako placenou „službu navíc“, ale jako něco, co by mělo být v obchodním styku naprosto běžné.
99. Ze skutkových zjištění tedy vyplývá, že dodavatelé v okamžiku, kdy začali spolupracovat s účastníkem řízení MAKRO, byli automaticky zařazeni do systému centrálního zúčtování, který provozuje účastník řízení MIAG. Zapojení do tohoto systému bylo předpokladem úhrady kupní ceny za dodané zboží účastníkem řízení. Umělým vytvořením nevyhovujících podmínek v rámci neplacené verze systému centrálního zúčtování účastníci řízení dodavatele podněcovali k uzavření (placené) Rámcové smlouvy MIAG.
100. Úřad si dále kladl otázku, zda byla při sjednávání obou smluv (se společností MAKRO i MIAG) zachována smluvní svoboda a autonomie vůle. Z pohledu Úřadu totiž jednání účastníků řízení směřovalo právě k tomu, aby byli dodavatelé společnosti MAKRO nasměřováni k automatické kontraktaci se společností MIAG. Pro tento závěr svědčilo mnoho zjištěných skutečností, ať už se jednalo o neexistenci smluvního zakotvení systému centrálního zúčtování ve smlouvách mezi dodavatelem a společností MAKRO, neexistenci konkrétního obsahu bezplatné platformy centrálního zúčtování, automatické zaregistrování dodavatelů do systému a sdílení jejich dat mezi účastníky řízení či právě zmiňované vytvoření nevyhovujících podmínek v rámci neplacené verze centrálního zúčtování.
101. Úřad právě popsané nastavení smluvního vztahu zamýšlel podřadit pod skutkovou podstatu § 4 odst. 2 písm. a) zákona o významné tržní síle. Uvažoval přitom tak, že již mnohokrát zmiňovaná informační asymetrie na počátku či před samotným uzavřením Rámcové smlouvy se společností MAKRO vytvářela nerovnováhu mezi smluvními partnery. Tato nerovnováha byla dále (i po uzavření Rámcové smlouvy) posilována společným jednáním účastníků řízení a gradovala v momentě, kdy byla slabší smluvní strana (v tomto případě určitá skupina dodavatelů) vlivem nastavení platformy centrálního zúčtování vtlačena do smluvního vztahu se společností MIAG.
102. V tomto bodě je však třeba právní úvahy stran vhodné právní kvalifikace přerušit, protože jdou proti názoru předsedy Úřadu tak, jak je prezentoval v druhostupňovém rozhodnutí. Stručně

řečeno předseda Úřadu nesouhlasil s tím, že jednání účastníků řízení má být podřazeno pod skutkovou podstatu sjednávání a uplatňování smluvních podmínek, které vytvářejí výraznou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran. Ačkoliv také předseda Úřadu v jednání účastníků řízení spatřoval možné porušení § 4 odst. 1, tedy možné zneužití významné tržní síly, právní kvalifikaci zvolenou orgánem prvního stupně nepovažoval za přílehlavou.

103. S ohledem na procesní vývoj v dané věci orgán I. stupně nepřistoupil k překvalifikování šetřeného jednání účastníků řízení. Následující úvahy se tedy omezí na konstatování toho, proč Úřad jednání účastníků řízení považuje za možnou nekalou obchodní praktiku ve smyslu zákona o významné tržní síle.
104. Za nekalou obchodní praktiku je obecně považována taková praktika, která se výrazně odchyluje od zásad poctivého obchodního styku, je v rozporu s dobrou vírou a poctivým jednáním a je jednostranně vnučena jedním obchodním partnerem druhému. Nekalá obchodní praktika může prosazovat neodůvodněný a nepřiměřený přenos hospodářského rizika z jednoho obchodního partnera na druhého nebo může vytvářet výraznou nerovnováhu mezi právy a povinnostmi jednoho obchodního partnera. Některé praktiky mohou být zjevně nekalé, a to i v případě, že se na nich obě strany dohodnou.
105. Dodavatelé společnosti MAKRO se na počátku smluvního vztahu ocitli v informační asymetrii, která spočívala v tom, že neznali fungování a parametry systému centrálního zúčtování. Sama o sobě by tato skutečnost představovala snad jen formální porušení zákona o významné tržní síle bez reálného dopadu do praxe. V šetřené věci však účastníci řízení této nevědomosti dodavatelů využili a dále ji prohloubili tím, že dodavateli na počátku smluvního vztahu neposkytli informaci o tom, že bude muset uzavřít smlouvu o službách se společností MIAG, aby mohl centrální zúčtování racionálně využívat. Dodavatelé tudíž museli vynaložit své finanční prostředky k tomu, aby si v důsledku technického nastavení platformy centrálního zúčtování nezvyšovali své vlastní náklady na administrativu plateb. Jinými slovy dodavatelé na počátku smluvního vztahu neměli informaci o tom, že cenu svých produktů budou muset dále ponížít o poplatek společnosti MIAG.
106. Způsob nastavení kontraktace účastníky řízení, konkrétně neinformování dodavatelů společnosti MAKRO o existenci a parametrech centrálního zúčtování v Rámcové smlouvě MAKRO a neinformování dodavatelů o smluvních podmínkách společnosti MIAG, které mají přímý dopad do ceny zboží dodávaného do obchodního řetězce MAKRO, v podstatě vázalo sjednání jedné smlouvy na druhou. Bez Rámcové smlouvy MAKRO nešlo využívat základní platformu centrálního zúčtování a bez Rámcové smlouvy MIAG nešlo včas spárovat došlé platby s příslušnou pohledávkou. Dodavatelé tedy neměli včas informace o tom, že cena za jimi dodané zboží bude ponížena o platbu odváděnou společností MIAG. O zneužití silnější pozice na trhu podle názoru Úřadu svědčí i způsob nastavení smluvních podmínek v Rámcové smlouvě společnosti MIAG. Dodavatelé museli služby MIAG odebírat buď en bloc v balíčku služeb, anebo vůbec. Rozhodli-li se pro balíček služeb, pak vyúčtování za poskytnuté služby nebylo provedeno samostatnou fakturou, ale stržením poplatku při platbě za každou fakturovanou částku za dodávku zboží společnosti MAKRO. Společnost MIAG tak měla

stoprocentní jistotu, že jí bude cena za služby uhrazena, protože si příslušnou částku odečetla z částky příslušející dodavateli za prodej jeho zboží do obchodní sítě společnosti MAKRO.

107. Minimálně na základě těchto důvodů se Úřad domnívá, že jednání účastníků řízení je nekalou obchodní praktikou.

VI. Diskriminování dodavatelů spočívající ve sjednání nebo uplatnění rozdílných smluvních podmínek pro nákup nebo prodej služeb s nákupem nebo prodejem potravin souvisejících při srovnatelném plnění, bez spravedlivého důvodu. (skutek II.)

108. Úřad v tomto správním řízení podezíral účastníky řízení z toho, že přistupují k dodavatelům společnosti MAKRO diskriminačně, když těmto dodavatelům účtují rozdílnou platbu za shodné služby.

109. Toto podezření vyplynulo z obsahu vzájemných smluv mezi dodavateli a účastníky řízení. Dodavatelé společnosti MAKRO uzavírali se společností MIAG smlouvu o poskytování služeb účetního charakteru. Jednalo se buď o Rámcovou smlouvu MIAG nebo smlouvu „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“. S ohledem na podezření o možné diskriminaci Úřad zkoumal, jaké služby jsou dodavatelům prostřednictvím společnosti MIAG poskytovány, jaký je jejich přínos pro dodavatele a jaká je výše odměny za poskytnuté služby.

110. V rámcové smlouvě MIAG, kterou Úřadu poskytli účastníci řízení je v ustanovení odstavce 5 uvedeno, že za [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] (blíže odst. 69 tohoto rozhodnutí), která představuje sjednané procento z dodávky zboží obchodnímu řetězci MAKRO.

111. Shodné ustanovení obsahovaly také smlouvy, které Úřadu poskytli oslovení dodavatelé.¹⁴ Z obsahu těchto smluv vyplynulo, že každý jednotlivý dodavatel měl za shodný rozsah poskytnutých služeb odvádět společnosti MIAG jinou výši peněžité odměny. V příslušných smlouvách pak zcela absentovaly důvody rozdílnosti sjednané odměny a smlouva ani jiné dokumenty neobsahovaly kritéria, na základě, kterých by bylo možné určit rozdílnost jednotlivých sazeb této odměny.

112. Úřad se proto zabýval způsobem stanovení výše odměny za placené služby MIAG. Za tímto účelem si Úřad od společnosti MIAG vyžádal podklady, na základě, kterých zjistil konkrétní dodavatele a částku, kterou zaplatili za služby společnosti MIAG, a to za období od 1. 10. 2017 do 30. 9. 2018 (dále jen „rok 2018“), za období od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2019 (dále jen „rok 2019“) a období od 1. 10. 2019 do 31. 5. 2020 (dále jen „rok 2020“).

¹⁴ Spis sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS, čísla listů: 116-124,156-167,187-192,252-259,284-290,334-336,344-349,372-375,386-389,418-421,453-456,466-459,552-554,617-622,628-631,687-689,694-696,711-714,768-780,892-895,913-916,931-934,938-940,954-957,969-972,984-989,994-1008,1016-1019,1027-1039,1047-1059.

113. Společnost MIAG k cenotvorbě Úřadu sdělila, že „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.¹⁵ Návrh ceny služeb byl společností MIAG prezentován v rámci jednání o uzavření smlouvy jednotlivým dodavatelům následovně: „1) [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].“ 2) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.
3) „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“¹⁶

114. Dále také uvedla, že cena za služby poskytované dle [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], svou povahou převážně ekonomická, zohledňující předpokládaný průběh a rozsah smluvního vztahu mezi společností MIAG a jeho obchodním partnerem: „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“.¹⁷

115. Při ústním jednání společnost MIAG dále doplnila, že [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], přičemž při sjednávání smlouvy se vychází [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].¹⁸

116. Úřad se dále zabýval tím, zda společnost MIAG komunikuje o ceně služby s dodavateli společnosti MAKRO, případně jak taková komunikace probíhá a jak často obě smluvní strany vyjednávají. Z odpovědí oslovených dodavatelů Úřad zjistil, že většina dodavatelů od okamžiku sjednání smlouvy se zástupci společnosti MIAG nejednala a odměna společnosti MIAG tak zůstala ve stejné procentuální výši, jako v okamžiku uzavření smlouvy bez ohledu na rozsah dodávek do společnosti MAKRO (z celkového počtu oslovených 95 dodavatelů, pouze jeden uvedl, že po jednání mu byla snížena výše odměny).

117. V rámci provedení dokazování Úřad dále zjistil, že k platbě odměny za služby nedocházelo prostřednictvím zaslané faktury, ale že částka za poskytnuté služby byla strhávána automaticky, a to z fakturované částky za dodané zboží. Dodavatel byl o zaplacení odměny za služby společnosti MIAG informován prostřednictvím tzv. „[... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]“ (dále

¹⁵ Spis sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS, čísla listů: 1506.

¹⁶ Spis sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS, čísla listů: 1507.

¹⁷ Spis sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS, čísla listů: 1507.

¹⁸ Spis sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS, čísla listů: 2058-2060

jen „**Avízo**“). Prostřednictvím tohoto Avíza se dozvěděl nejen o tom, že mu bylo odběratelem zaplacen za příslušnou pohledávku, ale také o tom, že uhradil odměnu za služby společnosti MIAG. První část takového Avíza byla věnována fakturaci za dodané zboží společnosti MAKRO, druhá část pak fakturaci za služby společnosti MIAG. Platební Avízo tedy bylo kombinací oznámení dodavateli o příchozí platbě za dodávky jeho zboží společnosti MAKRO a současně fakturou za služby společnosti MIAG.¹⁹

118. Úřad se konečně zaměřil také na zkoumání vztahu individualizované výše odměny za služby MIAG a kritérií sloužících k nastavení individualizované ceny. Zde však korelaci mezi výší odměny a příslušného kritéria nenalezl.

Právní hodnocení

119. Na základě zjištěných skutečností Úřad ve svém prvním rozhodnutí podřadil jednání účastníků řízení pod zakázanou praktiku ve smyslu § 4 odst. 1, 2 písm. i) zákona o významné tržní síle, podle které je za zneužití významné tržní síly považováno diskriminování dodavatele spočívající ve sjednání nebo uplatnění rozdílných smluvních podmínek pro nákup nebo prodej služeb s nákupem nebo prodejem potravin souvisejících při srovnatelném plnění, bez spravedlivého důvodu.

120. Důvodová zpráva k zákonu o významné tržní síle se o problematice diskriminování dodavatelů nezmiňuje, komentované znění zákona o významné tržní síle k předmětné skutkové podstatě uvádí, že cenové podmínky poskytovaných služeb mají být sjednány ve vazbě na transparentní ekonomická kritéria. Autoři komentáře zastávají názor, že transparentní ekonomická kritéria usnadňují zjištění případných spravedlivých důvodů pro odlišnou cenu za jinak na první pohled obdobné služby. Problematické by tak podle nich například mohlo do určité míry být automatické proporcionální navázání ceny za jinak shodnou službu na obrat dodavatele potravin u odběratele, neboť obrat se v případě jednotlivých dodavatelů zpravidla liší, a to často výrazně.²⁰

121. Ústavní soud k této skutkové podstatě předkládá jasnější vodítka k tomu, jak má být v případě subjektů s významným postavením na trhu stanovena cena za služby, aby nedošlo k diskriminaci jeho smluvních partnerů. Účelem předmětného ustanovení je (podle názoru Ústavního soudu) zabránit tomu, aby si odběratel využitím svého postavení na trhu vynutil po dodavateli smluvní podmínky pro nákup nebo prodej služeb s nákupem nebo prodejem potravin souvisejících, které se bez spravedlivého důvodu odchylují od smluvních podmínek, které tento odběratel uzavírá s jinými dodavateli při srovnatelném plnění. Sjednané smluvní podmínky by tak vzhledem k tomuto zákazu neměly sloužit jako faktický nástroj pro dosažení jiné obdobné výhody v rámci dodavatelsko-odběratelského vztahu. Uvedený požadavek neznamena, že by sjednané smluvní podmínky měly být v případě každého dodavatele stejné, pro rozdíly by však

¹⁹ Spis sp. zn. ÚOHS-S0419/2019/TS, čísla listů: 97,103-104,122,137,170-171,193-194,222,245,250,332,343,379,449,450,451,470,477,534,541,547,561,596,602,622,627,635,641,660,690,703,715,723-725,729,732-733,740,781,785,796,815,888,891,900,903,905,909,929,941,951,958,963-968,977-978,1012,1026,1041,1046.

²⁰ Kindl, J., Koudelka, M. Zákon o významné tržní síle. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017.

měl existovat spravedlivý důvod, což v daném kontextu nutno vykládat jako určitý objektivní důvod, který odpovídá logice dodavatelsko-odběratelských vztahů.²¹

122. Lze rovněž odkázat na konstantní judikaturu Ústavního soudu k otázkám rovného postavení a zákazu diskriminace, přičemž Ústavní soud uvádí, že s různými subjekty, které se nacházejí ve stejné nebo srovnatelné situaci, lze zacházet rozdílným způsobem tehdy, existují-li objektivní a rozumné důvody pro uplatnění rozdílný přístup.²²
123. Úřad se při dokazování zaměřil na zjišťování toho, jakým způsobem byla stanovena výše odměny za služby společnosti MIAG. V úvahu přitom bral jak tvrzení dodavatelů, tak tvrzení účastníků řízení, stejně jako skutečnost, že nenalezl žádný dokument, který by identifikoval konkrétní kritéria, na jejichž základě dochází k diverzifikace cen za služby. Na základě těchto zjištění tedy konstatoval, že odměna byla nastavena při zahájení smluvního vztahu a v průběhu let se u většiny dodavatelů nijak neměnila ani nevyvíjela a nezohledňovala tak faktické množství služeb reálně poskytovaných společnostmi MIAG dodavatelům potravin společnosti MAKRO, resp. růst nebo pokles těchto služeb a administrativy, která je s těmito službami spojena. Společností MIAG Úřadu poskytnutá kritéria, která měla údajně sloužit k diverzifikaci výše odměny, Úřad v jiných dokumentech obsažených ve spise (než ve sdělení účastníka řízení) nenalezl. Účastník řízení MIAG ani u ústního jednání ani po sdělení výhrad nepředložil dokument, ze kterého by uvedená kritéria vyplývala.
124. Úřad tedy nenalezl žádná transparentní ověřitelná ekonomická kritéria, která by opodstatňovala uplatnění rozdílné výše odměny vůči dodavatelům společnosti MAKRO. Veškerá již citovaná smluvní ujednání neobsahovala žádné upřesňující zdůvodnění rozdílnosti ceny za poskytované služby. Naopak tyto smlouvy v odstavci 5 výlučně stanovily, že [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...]. Vyjádření ceny služby bylo dle všech zjištěných skutečností vázáno na jednotlivé dodávky potravin do obchodního řetězce společnosti MAKRO, z jejichž hodnoty si společnost MIAG odečítala smluvně určené procento za poskytování svých služeb. Takto stanovená odměna tedy byla navázána na hodnotu zboží uvedenou na faktuře, ale nikoliv na kvalitu, rozsah či obsah poskytovaných služeb.
125. Závěr o tom, že odměna byla účastníkem řízení společností MIAG nastavena diskriminačně, však Úřad nemohl učinit. Účastník řízení MIAG sice neuvedl žádná transparentní ověřitelná ekonomická kritéria, o nichž by bylo možné konstatovat, že odůvodňují rozdílnou výši poplatků u jednotlivých dodavatelů. Podle předsedy Úřadu to však neznamená, že by žádná důvodná kritéria nemohla existovat. Úřad se tedy v tomto směru měl zaměřit na zkoumání nákladů účastníka řízení MIAG a jeho přiměřený zisk. Předseda Úřadu ve svém rozhodnutí uvedl, že Úřad sice zkoumal výši poplatku pro dodavatele s obdobným obratem, avšak obrat dodavatele nemusí nijak souviset s počtem faktur zaslaných dodavatelem či využitím dalších nabízených služeb. Pokud by Úřad měl posuzovat, zda se ze strany účastníků řízení jedná o diskriminační praxi, měl se zabývat tím, zda skutečně docházelo ze strany účastníka řízení MIAG ke srovnatelnému

²¹ Ústavní soud, Pl. ÚS 30/16-2, [ÚS 444/2020]

²² Ústavní soud, Pl. ÚS 15/02, Pl. ÚS 33/03, Pl. ÚS 47/04, atd.

plnění z hlediska nákladů účastníka řízení MIAG, které mu vznikaly při administraci plateb dodavatelů s uzavřenou Rámcovou smlouvou MIAG.

126. S ohledem na to, že podklady k nákladovosti služby ve vztahu k jednotlivým dodavatelům účastník řízení společnost MIAG nepředložil, je nutné konstatovat, že se Úřad nachází v důkazní nouzi. Z tohoto důvodu nelze ověřit, zda se náklady na poskytování služby skutečně ve vztahu k jednotlivým dodavatelům lišily či nikoliv a zda různě nastavená výše odměny byla oprávněná nebo ne. Úřad proto uzavírá, že se účastník řízení společnost MIAG nedopustila nekalé obchodní praktiky ve smyslu § 4 odst. 2 písm. i) zákona o významné tržní síle.

VII. Účastníky řízení navržené závazky

127. Dne 31. 1. 2023 obdržel Úřad od účastníků řízení přípis, ve kterém předložili návrhy svých závazků v následujícím znění:

- 1) *„Ode dne nabytí právní moci Úřadu zajistí nastavení systému centrálního placení tak, aby platební avízo o úhradě faktur za dodávky zboží společnosti MAKRO, bylo dodavatelům, na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023 (dále jen „dodavatelé“), zasíláno společností MIAG jeden den před připsáním úhrady na jejich bankovní účet. Platební avízo bude obsahovat veškeré informace dokládající platbu a bude těmto dodavatelům zasíláno zdarma.*
- 2) *Společnost MAKRO se zavázala, že ve lhůtě 60 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu předloží svým dodavatelům návrh dodatku k jejich [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], případně dohodě nazvané „[...] OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ [...]“, nebo jiné obdobné smlouvě (dále jen „dodavatelská smlouva“), který bude obsahovat ustanovení o platbách za jejich dodávky potravin prostřednictvím systému centrálního placení provozovaného společností MIAG. [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...], [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...].*
- 3) *Do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu, bude písemně informovat své dodavatele o obsahu všech bodů výroku rozhodnutí Úřadu. Text tohoto informačního dopisu předloží Úřadu k jeho schválení do 15 dnů od jeho rozhodnutí.*
- 4) *Ve lhůtě do 50 dnů od vydání rozhodnutí, předloží Úřadu vzorový text informačního dopisu, včetně potvrzení, či jiného dokumentu, ze kterého bude vyplývat, že o výše uvedených závazcích informovala všechny své dodavatele.*
- 5) *Společnost MIAG se v předloženém návrhu zavazuje, že do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu, bude písemně informovat dodavatele společnosti MAKRO, se kterými má uzavřenou smlouvu o poskytování svých služeb, že mohou do 60 dnů od doručení dopisu s touto informací příslušnou smlouvu písemně vypovědět, a to bez následků pro obchodní*

vztah se společností MAKRO. Příslušná smlouva pozbyde účinnosti do 30 dnů ode dne, kdy společnost MIAG obdrží od dodavatele informaci o ukončení příslušné smlouvy. Text tohoto informačního dopisu předloží společnost MIAG Úřadu do 15 dnů od vydání jeho rozhodnutí.

- 6) *O těchto svých závazcích bude společnost MIAG informovat všechny dodavatele společnosti MAKRO, se kterými má uzavřenou smlouvu o poskytování svých služeb. Text informačního dopisu, včetně potvrzení, či jiného dokumentu o jeho doručení příslušným dodavatelům předloží Úřadu do 50 dnů ode dne jeho rozhodnutí.*
- 7) *Společnost MAKRO se dále ve svém návrhu zavázala, že ve lhůtě do 90 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, předloží Úřadu platné interní předpisy, nebo jiné administrativní opatření, ze kterých bude vyplývat, že do své obchodní praxe zavede zásady a kontrolní mechanismy, jejichž pomocí se během procesu uzavírání smluv s dodavateli a při dodávkách potravin zabrání možnému porušování zákona o významné tržní síle v platném znění.“*

Posouzení návrhu závazků navržených účastníky řízení

128. Úřad se zabýval posouzením závazků, které účastníci řízení navrhli Úřadu k odstranění závadného stavu ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o významné tržní síle. Tyto závazky může Úřad přijmout pouze za kumulativního splnění následně uvedených podmínek:

- i. Účastník řízení písemně navrhne závazky, jejichž splněním se odstraní závadný stav, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy mu Úřad doručil sdělení výhrad;
- ii. Úřad shledá navržené závazky dostatečnými, jejich splněním se odstraní závadný stav;
- iii. zneužití významné tržní síly nebylo Úřadem kvalifikováno jako závažné;
- iv. od podání návrhu závazků do rozhodnutí Úřadu podle odstavce 2 (tj. do přijetí rozhodnutí o závazcích) je účastník řízení svým návrhem závazků vázán a nesmí postupovat způsobem, který je předmětem sdělení výhrad Úřadu.

129. Jsou-li souběžně splněny všechny podmínky uvedené v předchozím bodě, rozhodne Úřad namísto rozhodnutí o zneužití významné tržní síly a zákazu takového jednání do budoucna o zastavení řízení. V takovém rozhodnutí může Úřad vedle přijetí a uložení splnění závazků navržených účastníkem řízení rovněž stanovit podmínky a povinnosti nutné k zajištění splnění těchto závazků. Pokud Úřad účastníkem navržené závazky nepřijme, pokračuje v řízení (srov. § 6 odst. 2 a odst. 3 zákona o významné tržní síle).

130. Po zastavení řízení může Úřad znovu zahájit řízení podle § 6 odst. 1 zákona o významné tržní síle, jestliže a) se podstatně změnila podmínky, které byly pro vydání tohoto rozhodnutí rozhodné, b) účastník řízení jedná v rozporu se svými závazky nebo c) toto rozhodnutí bylo vydáno na základě nepravdivých nebo neúplných podkladů, údajů a informací.

Podmínka včasné iniciativy účastníka řízení

131. [... *OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...*],[...] ústní jednání se zástupci účastníků řízení a představiteli Úřadu, jejichž předmětem bylo rámcové projednání dalšího procesního postupu ve věci, včetně podoby opatření vedoucích k odstranění závadného stavu mezi účastníky správního řízení a jejich dodavateli.
132. V návaznosti na tato jednání zaslali účastníci řízení Úřadu přípis, ve kterém deklarovali záměr písemně informovat stávající dodavatele společnosti MAKRO o možnosti svobodné volby mezi placenými a neplacenými službami společnosti MIAG. Tito dodavatelé měli být rovněž informováni, že pokud se rozhodnou pro neplacené služby, mohou snadno ukončit smlouvu se společností MIAG. Pro nové zájemce o služby MIAG měli účastníci řízení upravit dosavadní postup tak, že ještě více zpřesní informace o placených službách MIAG a poskytnou jim další dodatečný čas pro jejich rozhodnutí o využití těchto služeb. Účastníci řízení dále také uvedli, že jsou připraveni předložit Úřadu konkrétní návrhy výše popsaných kroků.
133. Následně obdržel Úřad přípis, ve kterém účastníci řízení deklarovali zájem navrhnout Úřadu závazky ve smyslu § 6 zákona o významné tržní síle, kterými by došlo k úplnému a účinnému odstranění případných obav Úřadu z porušení citovaného zákona šetřených v rámci předmětného správního řízení. Úřad následně možnost postupu podle § 6 zákona o významné tržní síle potvrdil.
134. Po detailním projednání obsahu závazků mezi účastníky řízení a Úřadem podali účastníci řízení konečný návrh závazků k odstranění závadného stavu.
135. Úřad proto konstatuje, že došlo ke splnění požadavků zákona. Účastníci řízení byly o stavu dokazování, právním hodnocení i výši pokuty informovány prostřednictvím prvního sdělení výhrad a následně vydaného rozhodnutí I. stupně. Poté, co předseda Úřadu toto rozhodnutí zrušil, reagovali účastníci řízení bezprostředně a aktivně tak, že zaslali Úřadu návrh na zastavení správního řízení s tím, že jsou ochotni předložit Úřadu závazky k odstranění Úřadem detekovaného závadného stavu. Úřad takový postup akceptoval a neprováděl další dokazování ve věci, resp. další dokazování omezil na nejmenší nutnou míru směřující k ověření pravdivosti a efektivity navrhovaných opatření.

Podmínka dostatečnosti závazků k odstranění závadného stavu

136. Úřad se dále zabýval posouzením, zda jsou účastníky řízení navržené závazky dostačující k odstranění závadného stavu. V daném ohledu se Úřad zaměřil na vyhodnocení dostatečnosti navržených závazků v rovině vytýkaného jednání, jeho uplatňování a v neposlední řadě rovněž z pohledu narovnání obchodních vztahů s dodavateli potravin.
137. Účastníci řízení se zavázali, že ode dne nabytí právní moci Úřadu zajistí nastavení systému centrálního placení tak, aby platební Avízo o úhradě faktur za dodávky zboží společnosti MAKRO bylo dodavatelům, na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023 (dále jen „dodavatelé“), zasíláno společností MIAG nejpozději jeden den před

připsáním úhrady na jejich bankovní účet. Platební avízo bude obsahovat veškeré informace dokládající platbu a bude těmto dodavatelům zasíláno zdarma. Tímto způsobem bude tedy dodavatelům umožněno efektivně identifikovat příchozí platby za dodávku svého zboží a nebudou tak nuceni využívat placené služby společnosti MIAG pouze kvůli usnadnění vlastní administrace plateb za zboží. Okruh dodavatelů potravin, na něž uvedené závazky cílí, vymezili účastníci řízení od 1. 1. 2023 v souladu s účinností novely zákona o významné tržní síle. Takto koncipované závazky, k nimž se účastníci řízení bezodkladně zavázali, shledává Úřad jako dostatečně účinné k odstranění závadného stavu.

138. V souvislosti s výše uvedeným závazkem účastníků řízení se společnost MAKRO zavázala, předložit do 60 dnů od vydání rozhodnutí Úřadu svým dodavatelům dodatek k jejich dodavatelské smlouvě, který bude obsahovat ustanovení o úpravě stávajícího systému centrálního placení provozovaného společností MIAG. Noví dodavatelé budou o tomto dodatku informováni v rámci kontraktace jejich dodavatelské smlouvy. I tento závazek společnosti MAKRO shledává Úřad dostatečným, neboť uvedeným způsobem dojde v předepsaném termínu k modifikaci stávajících dodavatelských smluv a zároveň bude platební proces upraven do souladu se závazky účastníků řízení.

139. Společnost MAKRO se dále zavázala, že do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu, bude písemně informovat své dodavatele o obsahu všech bodů výroku rozhodnutí Úřadu. Text tohoto informačního dopisu předloží Úřadu k jeho schválení do 15 dnů od jeho rozhodnutí. Ve lhůtě do 50 dnů od vydání rozhodnutí předloží Úřadu vzorový text informačního dopisu, včetně potvrzení, či jiného dokumentu, ze kterého bude vyplývat, že o výše uvedených závazcích informovala všechny své dodavatele (na jejichž dodávky se vztahuje zákon o významné tržní síle ve znění účinném od 1. 1. 2023). Takto pojatý závazek by měl přispět ke zvýšení informovanosti a právního povědomí uvedených dodavatelů, v důsledku čehož by měl sehrát rovněž určitou preventivní roli v eliminaci případného dalšího budoucího výskytu Úřadem vytýkaného jednání. Limitace okruhu adresně vyznamenaných dodavatelů v souladu s výkladem novely zákona, není dle Úřadu na překážku toho, aby mohlo být na uvedený závazek spočívající v informační povinnosti účastníka řízení nahlíženo jako na dostačující.

140. Rovněž závazek společnosti MIAG, ve kterém uvedla, že do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, bude informovat dodavatele společnosti MAKRO, se kterými má uzavřenou smlouvu o poskytování svých služeb, že mohou do 60 dnů od doručení dopisu s touto informací příslušnou smlouvu písemně vypovědět, a to bez následků pro obchodní vztah se společností MAKRO, hodnotí Úřad jako dostatečný k odstranění závadného stavu. Dodavatelé, kteří využívali placené služby společnosti MIAG pouze za účelem identifikace příchozích plateb, tak budou mít reálnou možnost stávající smlouvu s touto společností vypovědět, neboť potřebné informace obdrží jeden den před připsáním platby za zboží na jejich bankovní účet a zcela zdarma.

141. Mimo výše uvedené se společnost MIAG dále zavázala, že o těchto svých závazcích bude písemně informovat všechny dodavatele společnosti MAKRO, se kterými má uzavřenou smlouvu o poskytování svých služeb. Text tohoto informačního dopisu předloží Úřadu k jeho schválení do 15 dnů od doručení rozhodnutí. Potvrzení, či jiný dokument ze kterého bude vyplývat, že tento dopis byl doručen všem dodavatelům společnosti MAKRO, předloží Úřadu do 50 dnů ode

dne jeho rozhodnutí. I s tímto postupem Úřad souhlasí, neboť opět zvyšuje informovanost dodavatelů o možnosti odstranění závadného jednání účastníků řízení.

142. Společnost MAKRO se dále zavázala, že ve lhůtě do 90 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, předloží Úřadu platné interní předpisy, nebo jiné administrativní opatření, ze kterých bude vyplývat, že do své obchodní praxe zavede zásady a kontrolní mechanismy, jejichž pomocí se během procesu uzavírání smluv s dodavateli a při dodávkách potravin zabráni možnému porušování zákona o významné tržní síle v platném znění. Uvedený závazek by měl výraznou měrou přispět k předcházení jednání, které by bylo v rozporu s uvedeným zákonem. Lhůtu v délce 90 dní ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí lze v daném případě považovat za přiměřenou, neboť účastníku řízení skýtá dostatečný prostor pro vytvoření a přijetí uvedených předpisů či jiných administrativních opatření, a to i s ohledem na to, že účastník řízení již v daném ohledu podnikl určité kroky.

143. V daném případě je k odstranění závadného stavu dále nezbytné, aby došlo k narovnání obchodních vztahů mezi účastníky řízení a dodavateli, kteří byli postiženi vytýkaným jednáním. Účastníci řízení se zavázali, že zajistí nastavení centrálního placení tak, aby dodavatelům mohli poskytovat informace o platbách za jejich dodávky zboží (včetně údajů o těchto platbách) jeden den před připsáním platby na jejich bankovní účet. Zároveň společnost MIAG umožní dodavatelům, se kterými má uzavřenou smlouvu o poskytování svých služeb, aby mohli tuto smlouvu vypovědět. Společnost MAKRO se dále zavázala, že pomocí dodatku upraví stávající dodavatelské smlouvy, tak aby platební proces za dodávky zboží odpovídal jejím závazkům. Noví dodavatelé společnosti MAKRO budou o úpravách systému centrálního placení informováni v rámci kontraktace nových smluvních ujednání. V souvislosti s přijetím těchto závazků budou tak dodavatelé schopni včas identifikovat příchozí platby za dodávky zboží do obchodního řetězce společnosti MAKRO a nebudou tak nuceni přijímat zpoplatněné služby společnosti MIAG, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodnou. S touto společností budou moci ukončit vzájemné smlouvy, a to bez následků pro obchodní vztah se společností MAKRO. Tyto závazky jsou tak schopny narovnat postavení jednotlivých smluvních stran a zajistit, že obchodní vztahy budou nadále probíhat bez dalších vynucených administrativních a finančních nákladů. Z těchto důvodů pokládá Úřad rovněž tuto podmínku za splněnou.

144. Na základě celkového posouzení případu dospěl Úřad k závěru, že navržené závazky jsou jako celek dostatečně způsobilé odstranit během krátkého časového období závadný stav. Splnění závazků navržených účastníky řízení uvedených ve výroku I. tohoto rozhodnutí povede k odstranění závadného stavu. Nadto uvedené závazky mají rovněž preventivní charakter a skýtají určitou záruku předcházení Úřadem vytýkaného jednání účastníky řízení do budoucna.

Podmínka neexistence závažného zneužití významné tržní síly

145. V rámci posouzení míry závažnosti zneužití významné tržní síly přihlížel Úřad zejména k naplnění materiální stránky jednání účastníků řízení, a to jednak ke způsobu provedení tohoto jednání, délce jeho trvání (1. 10. 2016 – 26. 11. 2019) a počtu dodavatelů společnosti MAKRO, kteří měli uzavřenou smlouvu o poskytování služeb se společností MIAG (v období finančního roku 2017 se jednalo o [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] dodavatelů, v období finančního roku 2018 o [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] dodavatelů,

v období finančního roku 2019 o [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] dodavatelů a v období do 24. 2. 2020 o [... OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ ...] dodavatelů). Za možný negativní následek jednání účastníků řízení, který mohl jednáním účastníků řízení vzniknout, považuje Úřad nejasnost smluvních podmínek a omezení práva na smluvní volnost výše deklarovaného počtu dodavatelů. Smluvní dokumenty účastníků řízení zcela postrádaly smluvní ujednání o centrálním placení. Dodavatelům byla odepřena možnost zvolit si, zda chtějí využívat účetní služby společnosti MIAG. Dodavatelé v rámci uzavírání písemné smlouvy o dodávkách potravin do obchodního řetězce společnosti MAKRO přijali pouze omezené informace o způsobu peněžní úhrady za jejich zboží. Informace o platbách obdrželi až následně od společnosti MIAG, která jim společně s tímto sdělením zaslala smlouvu formulářového typu s předem určenou platbou vyjádřenou procentuální sazbou. Podle tvrzení účastníků řízení jim popsané jednání umožňovalo zvýšit efektivitu jejich hospodaření, včetně značné úspory v oblasti časové a v administrativní náročnosti zúčtovacích procesů, to ale na úkor dodavatelů potravin společnosti MAKRO. S ohledem na shora uvedené vyhodnotil Úřad jednání účastníků řízení jako středně závažné. Podmínka neexistence závažného zneužití významné tržní síly byla tedy ve vztahu k vytýkanému jednání účastníků řízení splněna.

Podmínka zdržení se jednání, které je předmětem výhrad Úřadu

146. Dle § 6 odst. 2 zákona jsou účastníci řízení svým návrhem závazků vázáni vůči Úřadu, popřípadě vůči třetím osobám (v daném případě dodavatelům potravin účastníka řízení), tj. nesmí postupovat způsobem, který je předmětem sdělení výhrad, a to v době od podání návrhu závazků do dne vydání tohoto rozhodnutí.

147. Součástí přípisu účastníků řízení ze dne 6. 10. 2022, bylo i sdělení společnosti MIAG, že činí reálné kroky k nápravě závadného stavu zasíláním Avíz o souhrnných platbách také těm dodavatelům, kteří s touto společností doposud uzavřenou smlouvu o službách MIAG neměli. V doručeném návrhu závazků dále společnost MAKRO uvedla, že do budoucna vytvoří administrativní a kontrolní mechanismus, který zajistí předcházení situacím, kdy by smluvní vztah účastníků řízení s dodavatelem mohl být Úřadem posuzován za rozporný se zákonem. S ohledem na tyto kroky má Úřad za to, že rovněž posledně uvedenou podmínku, a to zdržení se vytýkaného jednání v mezidobí mezi podáním návrhu závazků a vydáním tohoto rozhodnutí, lze považovat za splněnou.

VIII. Závěr

148. Na základě výše uvedených skutečností dospěl Úřad k závěru, že jsou kumulativně splněny všechny podmínky nezbytné pro akceptaci závazků podle § 6 odst. 2 a 3 zákona o významné tržní síle. Vzhledem k tomu ve výroku I. tohoto rozhodnutí přijal účastníky řízení navržené závazky a uložil jim jejich splnění. Ve výroku II. tohoto rozhodnutí uložil Úřad účastníkům řízení povinnost k zajištění kontroly splnění závazků. Současně ve výroku III. tohoto rozhodnutí Úřad zastavil správní řízení vedené s účastníky řízení ve věci možného porušení § 4 odst. 1, odst. 2 písm. a), i) zákona o významné tržní síle.

c) Dle § 6 odst. 4 zákona o významné tržní síle může Úřad po zastavení řízení znovu zahájit řízení o zneužití významné tržní síly, jestliže a) se podstatně změnila podmínky, které byly pro vydání

tohoto rozhodnutí rozhodné, b) účastník řízení jedná v rozporu se svými závazky, nebo jestliže toto rozhodnutí bylo vydáno na základě nepravdivých nebo neúplných podkladů, údajů a informací.

149. Současně je třeba dodat, že dle § 8 odst. 1 písm. b) zákona o významné tržní síle se odběratel, který má významnou tržní sílu, dopustí přestupku tím, že nesplní závazek podle § 6 odst. 2 téhož zákona.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení dle § 152 odst. 1 a 5 ve spojení s § 83 odst. 1 a § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozklad se podává u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

otisk úředního razítka

JUDr. Petr Solský
místopředseda Úřadu

Obdrží:

JUDr. Martin Nedelka, Ph.D.
A.K. Nedelka Kubáč advokáti s.r.o.
Olivova 2096/4
110 00 Praha 1

Vypraveno dne

viz otisk razítka na poštovní obálce nebo časový údaj na obálce datové zprávy